ИШОНЧ

Шу азиз Ватан барчамизники!

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг газетаси

15 ОКТЯБРЬ 1996 йил, СЕШАНБА

№ 82 (329)

БУ СОНДА:

2 МУДДАТИГА ҚАРАШАРМИШ... СЕРТИФИКАТЧИ?

3 ОНА СУТИ – МЕҲР БУЛОҒИ

4 НУРЛИ ВА СЕҲРЛИ ОЛАМ

Иқтисодиёт хабарлари

НАМАНГАНДА ВЕЛОСИПЕД ЧИҚАЯПТИ

Наманган вилоятида Ҳиндистон-Ўзбекистон қўшма корхонасининг ишга туширилганига хали кўп вақт бўлгани йўқ. Бу ерда Ҳиндистондан келтирилган тайёр деталларни йиғиб, велосипед тайёранаяпти. Бунга нафақат Наманган вилоятида, Тошкент, Самарқанд, Бухоро ва бошқа вилоятларда ҳам талаб каттадир.

Яқинда қўшма корхонада автоматик конвейр линияси ишга тушириш режалаштирилди. Шунда ҳар бир ишловчи ҳисобига 12 донагача велосипед ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. Корхона заводга айлантирилиб, Наманган жаҳонга танилади.

С.ҚЎЧҚОРОВ.

ЯНГИ ҲОСИЛ ҚАЙТА ИШЛАНМОҚДА

Қамаши пахта тозалаш заводи Қашқадарё вилоятида биринчилардан бўлиб янги ҳосилни қайта ишлашга киришди. шунгача завод мавсумга пухта тайёрлаб қўйилди, асосий тозалаш ускуналари таъмирланди. Шунингдек, вилоятдаги жами 64 та пахта қабул қилиш пунктлари ва 12 та пахта тозалаш заводи ҳам мавсумга кўтаринки руҳ бермоқда.

М.КЕНГБОЕВ.

ОЗУҚА МЎЛ, МАҲСУЛОТ СЕРОБ

Йўлдош Эргашев номли жамоа хўжалиги сут товар фермасига Салом Файзуллаев бош бўлдию, ишлар юришиб кетди. Бу ерда ҳозир 655 бош қорамол боқиляпти. Мавжуд 265 бош соғин сигирдан ҳар куни 1500-1600 килограммдан сут соғиб олинмоқда.

Молбоқарлар Уктам Боқиев, Тоҳир Очилов, бузоқбоқар Ҳусан Наврўзов, механизаторлар Фахри Жумаев, Шербой Очилов ва Завқи Нуруллаевлар республика мустақиллигининг беш ҳамда соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги шарафига меҳнат зафарларини кўпайтиришга ҳаракат қилмоқдалар.

Чиндан ҳам Салом Файзуллаев раҳбар бўлган фермада озуқа мўл, маҳсулот сероб.

С.ҚОДИРОВ.

МУНОСИБ ТУҲФА

Асакадаги «УзДЭУ» авто корхонасининг ишга тушиши Ўзбекистонни ҳам автомобил ишлаб чиқарадиган мамлакатлар қаторига қўшди. Корхонанинг ёнилғини ниҳоятда кам сарф қиладиган «Тико» «Дамас» ва «Нексия» автомобиллари ўз бозорини топмоқда. Уларга талаб кундан кунга ортиб, республикамиз «Такси» саройларидаги «Волга-ГАЗ-24» автомашинасининг ўрнини эгаллайдиган бўлди.

Куни кеча 15 та «Дамас» автомашинаси Қарши шаҳар очиқ ҳиссадорлик жамиятига келтирилди. Уларни асакалик автомобилчилар буюк давлат арбоби ва саркарда Амир Темур таваллудининг 660 йиллик тўйига тўёна сифатида тақдим этдилар.

Улуғбек АҲРОРОВ.

Долзарб мавзу

ШАРТНОМА БАЖАРИШ УЧУН ТУЗИЛАДИ

Ҳозир ўлкамизда мева-сабзавот ва полиз маҳсулотлари айни ширага энган палла. Айни пишиқчилик даври. Етиштирилган ҳосилни қисқа муддатда йиғиштириб олиш, бир қисмини аҳоли дастурхонига тортиқ этиб, қолганини қиш фасли учун захира қилиш шу куннинг вазифаси. Бу соҳадаги ишлар қандай амалга оширилаётгани билан яқиндан танишиш мақсадида Қарши шаҳар мева-сабзавот савдо комбинатида бўлиб, корхона директори Малик Йўлдошевга мақсадимизни билдирдик.

— Комбинатимиз 1996 йилда 2043,5 тонна сабзавот, 439 тонна картошка, 935 тонна полиз маҳсулотлари, 235 тонна узум, 434 тонна ҳўл мева, 2 тонна нўхат каби маҳсулотлар билан шаҳар аҳолисини таъминлаш юзасидан вилоятдаги туман ва хўжаликлар билан шартнома тузган, — дея сўз бошлади М. Йўлдошев. — Жумладан, Нишон, Чироқчи, Яккабоғ, Деҳқонобод, Китоб, Касби, Қарши туманлари ва 30 дан ортиқ хўжаликлар бизнинг асосий таъминотчиларимиздир.

— Тузилган режалар чакки эмас, айтингчи, ўзаро тузилган шартномаларнинг бажарилиши қандай бўлаяпти?

— Тўғрисини айтганда, тузилган шартномаларнинг бажарилиши қийин кўчаяпти. Шу кунгача таъминотчиларимиз 170 тоннадан ортиқ сабзавот, 33 тонна картошка, 100 тоннага яқин полиз маҳсулотлари, 5 тонна узум, 6 тонна ҳўл мева, 5 тонна қуруқ мева етказиб беришди. Унинг асосий қисмини мавжуд 18 та дўконларимизга чиқариб шаҳарликларга сотдик. Бир қисмини эса заҳира учун сақлаяпмиз. Бундан ташқари, Польшадан 100 тонна картошка келтирилиб, аҳолига тортиқ этилди.

— Демак, шаҳарликлар дастурхонига етказиб берилган маҳсулотлар эҳтиёж-талабларни қондирмайди. Қиш дастурхони учун 5 минг тонна маҳсулот сақланадиган омборхоналарингиз бору аммо улар сентябрь ойи охирлаб қолганлигига қарамай бўм-бўш.

— Тўғри. Хўжаликлар биз билан маҳсулот етказиб бериш юзасидан шартнома тузган, аммо у фақат қоғозда қолиб кетаяпти. Мисол учун, Яккабоғ туманидаги «Қизилсув» жамоа-ширкат хўжалиги ҳозиргача 50 тонна картошка, 50 тонна узум, 2 тонна ҳўл мева етказиб бериш керак эди. Ана шу маҳсулотлар учун биз хўжаликка маблағ ҳам ўтказиб қўйганмиз. Бироқ ҳанузгача на картошка, на узум ва на мева ололганимиз йўқ. Шартнома тузган ташкилотларда маҳсулотлар бўлгани билан комбинатимизга топширишмаётир.

— Яна вилоятдаги қайси хўжаликлар комбинатингиз билан тузган шартномасини бажармаётир?

— Нишон туманидаги Чўли Бегимқулов номли, Қарши туманидаги «Ўзбекистон мустақиллиги», Китоб туманидаги Навоий номли жамоа-ширкат даласида шарномада кўрсатилган маҳсулотлар мўл-кўл бўлишига қарамай, ўзаро келишувга амал қилишмаётир.

— Аввало шуни айтиш керакки, шартнома бажариш учун тузилади. Балким шартнома шартларини бажаришда бир тўхтамга келинмагандир? Шартнома шартлари бузилгач, хўжалик судига мурожаат қилишингиз мумкин-ку?

— Бизда қиш учун заҳира қилиш, асосан, сентябрь, октябрь, ноябрь ойлари мўлжалланган. Мазкур хўжаликлар июль, август, сентябрь ойлари учун ҳам маҳсулот бериши керак эди. Бироқ беришмаяпти. Балким, бундан буёғи маҳсулот жўнатишар, судлашиб ўтирамизми?

— Комбинатда неча киши меҳнат қилади?

— 120 киши. уларнинг бир қисмини мазкур хўжаликларга маҳсулот тайёрлаш ва комбинатга жўнатиш учун сафарбар қилиб ҳам кўрдик, бўлмади. Ҳозирча маҳсулотимиз йўқ дея ҳашарчиларимизни қайтариб юборишди.

— Балким, шартноманинг бажарилмаслигига ўртадаги келишув нархлари сабаб бўлаётгандир. Чунки, хўжалик ўз маҳсулотини иложи борича қимматроқ сотишга ҳаракат қилади.

— Йўқ, бундай ҳолатлар бўлган эмас.

Хуллас, комбинат директори Малик Йўлдошев билан суҳбатимиз ана шундай кечди. Комбинат Қарши шаҳар аҳолисини мева, сабзавот ва полиз маҳсулотлари билан таъминлаш, қиш дастурхони учун заҳира тайёрлаш юзасидан кенг ҳажмдаги ишларни бажаришни режалаштирган. Бироқ, комбинат омборхонасида, унинг 18 та дўконида пиёз ва помидор ҳамда узоқ туравериб сифатини йўқотган турли сабзавот маҳсулотларидан бошқа ҳеч нарса йўқ. Ҳолва деган билан оғиз чучимайди. Вақт эса ўтиб бормоқда. Ҳали ҳам бу кўзланган мақсадга эришиш учун кеч эмас. Фақаттина таъминотчи билан буюртмачи ўзаро келишиши лозим.

Ўйлаймизки, комбинат ва юқорида номлари тилга олинган хўжаликларнинг раҳбарлари танқиддан тўғри хулоса чиқаришиб, ўз ишларида кескин бурилиш ясайдилар. Улар аҳоли дастурхонини тўкин қилишдек вазифани бажаришни ўз бурчлари деб билишлари шарт.

Аҳрор САМАРИДДИНОВ, «Ишонч» мухбири.

КЛИНТОН АҚШ ВА ЎЗБЕКИСТОН АЛОҚАЛАРИ ХУСУСИДА

Вашингтон. (ЮСИА). Оқ Уйда Ўзбекистон Республикасининг янги элчиси С. Сафоевнинг Америка Қўшма Штатлари Президенти Билл Клинтонга ишонч ёрлиғи топшириш маросими бўлиб ўтди. Президент. Клинтон икки мамлакат ўртасида сиёсий, иқтисодий ва минтақавий масалаларда ҳамкорлик кенгаяётганлигидан мамнун эканлигини билдирди ва жумладан шундай деди:

«26 июнь куни Оқ Уйда Президент Ислом Каримов билан бўлган учрашувимиз икки томонлама мустаҳкам муносабатларнинг ривожланишига янгича куч берди ва мен Америка халқи номидан Президент Ислом Каримовга ва Ўзбекистон халқига энг эзгу тилакларимни билдираман.

Америка Қўшма Штатлари Ўзбекистоннинг суверенитети, демократик тараққиёти ва гуллаб-яшнашидан тўғридан-тўғри ва моддий манфаатдордир. Биз Ўзбекистонни Ўрта Осиёдаги етакчи давлат деб биламиз, чунки у бозор муносабатлари тараққиёти ва ҳамкорликнинг минтақада ҳаракатлантирувчи омили бўлишга қодир имкониятта эга мамлакат. Шу боис Ўзбекистон билан ҳамкорлигимизни Евроосиёдаги сиёсатимизнинг энг муҳим қисми сифатида кўзда тутамиз.

Икки томон ҳам турли масалаларда ҳамкорлигимиздан келиб чиқадиган ютуқларни юқори баҳолайди. Биз Ўзбекистон ҳукуматининг инсон ҳуқуқлари ҳурматта сазовор бўлган очиқ жамият қуриш йўлида яқинда қўйган ижобий қадамларини маъқуллаймиз. Демократик жамият ва ҳуқуқий давлат қуриш йўлидаги ҳаракатларнинг бундан кейинги ривожи ички барқарорлик ва иқтисодий фаровонликни таъминлайди. Бу ҳамкорлигимизни янада мустаҳкамлашда муҳим аҳамият касб этади. Биз бундан кейин ҳам мана шу жараённи қўллаб-қувватлаш истагидамиз.

Биз хавфсизлик соҳасида, ҳам икки томонлама, ҳам кўп томонлама, масалан, «Тинчлик йўлида ҳамкорлик» дастури доирасида алоқаларимиз ривожланиб бораётганидан, айниқса хурсандмиз. Ўзбекистоннинг Қозоғистон ва Қирғизистон билан биргаликда Ўрта Осиё тинчлик батальонини тузишда иштирок этиши сизнинг мамлакатингизга нисбатан бу ерда ишонч эътиборни оширди. Бу ташаббус Ўзбекистоннинг минтақавий ҳамкорлик тарафдори эканлигидан далолат беради, деб ҳисоблаймиз ва «Тинчлик йўлида ҳамкорлик» дастурининг келгуси машқларида Ўзбекистон билан яқин алоқаларни давом эттиришга интиламиз.

Биз Европада Хавфсизлик ва Ҳамкорлик ташкилоти ҳамда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти доирасидаги минтақавий масалалар бўйича яқин ҳамкорлигимизни юқори баҳолаймиз. Мамлакатингиз раҳбариятининг Афғонистонга қурол-яроғ етказиб беришни таъқиқлашни кўзда тутган амалий ташаббусини қўллаб-қувватлаймиз ва Афғонистонда бошланган фуқаролар уруши мазкур таклифни илгари суриш билан боғлиқ бизнинг ҳаракатларимизга қандай таъсир этиши мумкинлиги хусусида Хавфсизлик Кенгашининг бошқа аъзолари билан ўтказажак маслаҳатлашувларимиз натижаларидан сизларни хабардор этиб турамиз. Европада Хавфсизлик ва Ҳамкорлик ташкилотини мустаҳкамлаш борасида олиб бораётган ишларимиз доирасида Ўзбекистон билан янада яқинроқ маслаҳатлашувлар ўтказиш тарафдоримиз. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 51-сессияси олдидан биз барча масалаларда Ўзбекистон билан бундан ҳам қалин алоқаларни йўлга қўйишга ҳаракат қиламиз.

Мен, шунингдек, мамлакатларимиз ўртасида барқарор савдо ва инвестиция алоқаларининг муҳимлигини таъкидламоқчиман. Америка Қўшма Штатлари Умумжаҳон савдо ташкилотига аъзо бўлишга интилаётган Ўзбекистон билан ўзаро мустаҳкам ҳамкорликни давом эттиришга тайёр. Биз бугунги Америка сармояларининг муваффақиятини, шу жумладан, энергетика ва тоғ-кон саноатидаги муваффақиятларни ҳам икки томонлама муносабатларимиз ривожининг ёркин намойиши деб ҳисоблаймиз ва инвестиция шарт-шароитлари янада яхшиланишига катта иштиёқ билдирамиз».

Далалардан дараклар

УРУҒЛИК ПАХТА РЕЖАСИ БАЖАРИЛДИ

Жиззах туманидаги Бобур номли хўжалик пахтакор хўжаликларига уруғ етказиб беришга ихтисослашган. Шу сабабдан бу хўжалик ҳар йили мавжуд майдонларга «Ан-Боёвут-2» навли чигит экиб ундан юқори ҳосил олишмоқда. Хўжалик деҳқонлари марра сари дадил интилмоқда. Айни пайтда айрим бригадалар йиллик режани уддалаб қўйишди. Бунга Нормуҳаммад Абжалов бошлиқ бригада жамоасини кўрсатиш мумкин. Улар бу йил 50 гектар ерда мўл пахта ҳосили етиштирган эдилар, шу кунгача азамат деҳқонлар гектаридан 25 центнердан «оқ олтин» териб олиб, йиллик режани 103 фоизга уддалашди. Уруғлик пахта, асосан, қўлда териб олинаяпти. М. Норбўтаева, К. Мамадиёрова, Л. Пирназарова, Н. Бердибекова, Ф. Эшбекова, Н. Турдиалиевалар мавсум бошидан буён 3-3,5 тоннадан пахта териб бригада хирмонига барака киритишди.

Бригада пахтакорлари гектарига ҳосилдорликни 28 центнерга етказиш учун курашмоқда.

Пахтакор туманидаги Равшан Эшмирзаев бошлиқ «Байналминал» хусусий деҳқон фермер хўжаликлари шартнома режасини бажарди. Гектаридан 28 центнердан ҳосил олишди. Терим давом этмоқда. Улар гектаридан яна 5 центнердан пахта териб йиғиб олишмоқчи.

Шу тумандаги «Чўлпон» фермер хўжалиги жамоаси қабул пунктига 75 тонна пахта топшириб йиллик режани уддалашди.

А. ЭРГАШЕВ, «Ишонч» мухбири.

БАЙНАЛМИНАЛЧИ ПАХТАКОРЛАР

Вера Афанасьевна асли Украинанинг Ямпаль туманидаги Свеса қишлоғидан. Улар ўз тупроғида картошка, маккажўҳори етиштирар эди. Пахта ҳақида эса тушунчага эга эмаслар. Тақдирни қарангки, ҳарбий хизматни ўтаётган Икромжон Турғуновнинг юлдузи Верахонннинг юлдузи билан тўғри келиб қолди. Икромжон хизматни тугаттач, қайлиғи билан Бувайда туманидаги Дўстлик жамоа хўжалигининг Қўнғирот қишлоғига келиб жойлашишди. Ёш оила ўша йилдаёқ чўлдаги пахтачилик бригадасига ишга киришди. Украиналик келин турмуш ўртоғи билан ёнма-ён ишлаб, пахта етиштириш илмини ҳам ўзлаштириб олди.

Верахон билан Икромжон ўтган ўттиз йил ичидаували-жували бўлиб кетишди. Қўнғирот қишлоғида бу оилани билмайдиган, ҳурматламайдиган киши йўқ. Верахон—қаҳрамон она, жуфти ҳалоли эса Марказий Фарғонанинг «Уч уй» массивида 19 йил пахтачилик бригадасига етакчилик қилди. Бирор йил бўлсин, режани бажармаган вақти бўлмаган. Ҳозирда ўғил-қизларининг ҳаммаси ота-онаси изидан бориб, пахтачилик билан шуғулланаётирлар.

1994 йили туман ҳокимлиги бўрдоқичилик корхонасига қарашли 23 гектар яроқсиз ҳолга келиб қолган ерни «Дўстлик» жамоа хўжалигига олиб берди. Жамоа хўжалиги меҳнатсевар оилага ишонч билдириб, бу ерни Икромжон аканинг ихтиёрига топширди. Ўша йил кузда узоқ вақт пахта экилмаган ерларни баланд-пастлигини текислади. Баҳорда чигит ерга барвақт қадалди. Ғўза парвариши жараёнида узилишга йўл қўйилмади. Қумлоқ ерларнинг гектаридан 25 центнердан ҳосил кўтарилди.

1996 йилги натижа янада яхши бўлди. 23 гектар ерга «Фарғона-3» навли чигит экиб, мўл ҳосилга эришдилар. Гектаридан 28 центнердан ҳосил кўтариб, 25 сентябрда йиллик режани адо этишга муваффақ бўлишди. Бригадада Вера опа билан Икромжон ўн нафар фарзанди билан ишлайди.

Байналминалчи оила аъзолари яна 60 тонна пахта етиштиришга аҳд қилишган. Далада ҳосил кўп. Оила аъзоларидан Шаҳноза, Сайдали, Сабохон, Лолахон кунига 80-100 килограммдан пахта тераётирлар.

Қаюмжон ТУРСУНОВ.

Сирдарё вилояти. Вилоятдаги «Бирлашган» жамоа хўжалиги пахтакорлари олтин кузнинг ҳар бир кунини ғанимат билган ҳолда йиғим-терими олиб боришмоқда. Теримда айниқса, Абдураҳим Қорабеков бошлиқ бригада аъзоларининг шижоати барчага ўрнак бўлаётир.

Суратда: бригада бошлиғи А. Қорабеков илғор теримчи Н. Эсирганова ва Т. Боймуродовалар билан.

У. Усмонов сурати.

Ислоҳот одимлари

ВАЗИФАМИЗ ШАРАФЛИ

Халқимизни кийинтириш, унинг дастурхонини тўкин-сочин қилиш осон иш эмас. Бунинг учун бозор муносабатлари тизимига изчил киришиб кетиш, фаолиятни тадбиркорлик асосида қуриш муҳим аҳамият касб этади.

Мен Мирзачўлда 40 йилдан зиёд ишладим. Умрим қўриқ ерларда ўтди. Пенсияга чиқиб олгач, 1989 йилда фермер хўжалиги ташкил этишни ният қилиб қолдим. Бу ниятимни турмуш ўртоғим Момохол, ўғилларим Раҳмат ва Асад ҳамда келинларим қўллаб-қувватлашди. Шундай қилиб 1989 йилнинг май ойидан оилавий деҳқон хўжалигига бирлашиб ишлаяпмиз. Совхоз билан хонадон фермаси ўртасида шартнома тузилди. Хўжаликдан 10 минг қарз кўтардик. Дастлабки йили бозордан 15 бош сигир ва 3 бош новвос сотиб олинди.

Илгари ҳар куни эрталаб 15-20 нафар киши хонадонлардан сут йиғиш билан овора бўлиб юрарди. Фермер хўжалигимиз ташкил этилгач, бу муаммо ҳал этилди. Деҳқон-фермер хўжалигимиз йилга жами бўлиб 45 тонна сут, 1,5 тонна гўшт топширди. Лекин шуни ҳам айтиш лозимки, бу муваффақиятлар ниҳоятда оғир иш шароитлари эвазига рўёбга чиқди. Гап шундаки, республикамиз Президентининг деҳқон-фермер хўжаликларини янада мустаҳкамлаш ва республикада ишбилармонларни давлат йўли билан қўллаб-қувватлаш тўғрисидаги Фармони эълон қилинмагунча бу йўлдаги ишлар ўлда-жўлда амалга ошириларди. Шу пайттача юқоридан фермер хўжаликларини ривожлантириш кераклиги уқтирилаётганлигига қарамасдан, баъзи жойларда бунга эътиборсизлик қилинаётган эди. Ҳар йили фермер билан хўжалик ўртасида шартнома тузилади. Фермер уни бажаради. Аммо хўжалик эса ҳар доим ҳам ёрдам қўлини чўзавермайди, ҳатто омухта емни елиб югуриб савдо тармоқларидан топамиз. Президентимиз Фармонига кўра, кўп жойларда фермерларга озиқ экинлари етиштириш учун ер ажратиб берилди. Лекин ерни ҳайдаш, экинларни парваришлаш керак. Ахир фермерларни қўлида кетмондан бошқа нарса йўқ-ку... От тортадиган омочлар, культиваторлар топиш қийин. Кичкина тракторлар йўқ. Қишлоқ хўжалик асбоблари, от, эгар-жабдуқларни тайёрлаш каби унутилган халқ ҳунармандчилиги тикланмоқда.

Илгари қишлоқда тегирмончилик устахоналари бўларди. Шунинг учун ҳар бир худудда таъмирлаш корхоналарининг оддий ва кичик техника ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш керак. Айрим машинасозлик заводларини кичик агрегатлар ишлаб чиқаришга ўтказиш ҳам мумкин, менимча. Умуман олганда, деҳқон-фермер хўжаликларининг самарали фаолият юритиш учун мослашувчан, ихчам техникаларни ишлаб чиқариш, хизмат кўрсатиш инфраструктурасини барпо этиш мақсадга мувофиқдир.

Эгамкул МАВЛОНОВ, «Оқ олтин» ширкатлар уюшмаси, деҳқон-фермер хўжалиги бошлиғи.

ЕТТИ ИҚЛИМ НАФАСИ

МДҲ мамлакатларида

Россия Федерациясининг хавфсизлик котиби Александр Лебедь мамлакат парламентига Александр Коржаков номзодини қўллаб-қувватлади. Александр Лебедь Президент Б.Ельциннинг собиқ хос кишиларидан бири бўлмиш, Коржаков мамлакат қонун чиқарувчи ташкилотига аъзо бўлишини ёқлар экан, унинг Хавфсизлик хизматидаги алоқаларига умид боғламоқда. Президент юрагини операция қилиш арафасида Лебедь ўзига иттифоқчилар қидирмоқда, бу ўз навбатида раҳбарлик доираларида хавфсизлик котибининг мавқеи унчалик мустаҳкам эмаслигидан далолат беради.

***

Россия Компартиясида бўлиниш рўй берди. РКПнинг Ортодоксал кайфиятдаги аъзолари янги уюшма туздилар. Улар ўз уюшмаларини Россия коммунистик ва социалистик кучлари ҳаракати деб атадилар. Ҳаракат собиқ Иттифоқни қайта тиклаш, россияда Президентликка барҳам бериш, хусусийлаштирилган мол-мулкларни, қайтадан давлат тасарруфига ўтказилишини ёқлаётганлиги билан кишини сергак торттиради. Россия Коммунистик ишчи партияси, Офицерлар иттифоқи, шунингдек, Коммунистик партиядан ажралиб чиққан гуруҳ янги уюшманинг негизини ташкил этади. Ортодоксал коммунистлар Геннадий Зюганов бошчилигидаги Коммунистлар партиясини ислоҳотлар сиёсатига етарли даражада қатъий муносабат билдирмаётганликда айбламоқдалар.

***

Ереванда бўлган МДҲ таркибидаги қатор давлатлар Молия вазирларининг кенгаши бир қанча ҳужжатларни қабул қилиш билан якунланди. Унда Арманистон, Грузия, Қозоғистон, Молдова, Россия, Тожикистон ва Украина молия вазирлари иштирок этдилар. Улар, жумладан, МДҲ давлатлари Молия вазирлари кенгашини ташкил этиш, маҳсулотларни экспортга чиқариш ва импортга қабул қилишдаги бож солиғи, қимматли қоғозлар бозоридаги ўзаро ҳаракатларни мувофиқлаштириш билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилдилар.

***

Киевда АҚШ билан ташкил этилган бирлашган ҳамкорлик қўмитасининг биринчи мажлиси кеча ўз ишини бошлади. АҚШ президентининг маслаҳатчиси Карлос Паскуаль икки мамлакат мутахассислари Украина иқтисодиётига доир кенг қўламли масалаларга эътиборни қаратишларини таъкидлади. У комитет, шунингдек, бозор иқтисодиётига ўтиш жараёни аҳолининг ижтимоий турмушига нисбатан енгил таъсир кўрсатиш, ислоҳотларни амалга ошириш ҳамда ўтиш даври машаққатлари иложи борича аҳолига камроқ салбий таъсир этишга эришишда Украинага тегишли ёрдам кўрсатиш масалаларини кўриб чиқишини ҳам қайд этди. Бу комитет яқинда икки мамлакат ташкил этган Бирлашган комиссиянинг бўғини бўлиб, комиссияга АҚШ вице-президенти А.Гор ва Украина президенти Л.Кучма раҳбарлик қилмоқдалар.

***

Туркманистон Президенти Сапармурот Ниёзов расмий амалий ташриф билан Москвада бўлди. У Россия Федерацияси Президенти Борис Ельцин ва Бош вазир Виктор Черномирдин таклифи билан шу ерга келди. Учрашувлар чоғида икки мамлакатнинг ўзаро кенг қўламли ҳамкорлиги масалалари хусусида маслаҳатлашиб олинди. Айни замонда халқаро ва минтақавий муаммолар муҳокамасига ҳам алоҳида ўрин ажратилди.

ХОРИЖДА

Қўшни Афғонистонда Аҳмад Шоҳ Маъсуд етакчилигидаги собиқ ҳукумат кучлари «Толибон» қўшинларини чекинишга мажбур этди. Сал кам йигирма кун олдин «Толибон» кучлари Аҳмад шоҳ Маъсуд бошчилигидаги ҳукумат қўшинларини Қобулдан сиқиб чиқарган эди. Беш соат давом этган шиддатли жангларидан кейин Аҳмад Шоҳ Маъсуд кучлари ҳарбий жиҳатдан муҳим Чорикор шаҳарчасини қўлга киритдилар. Тўқнашув оқибатида ҳар икки томон катта талофот кўрган. Оқибатда «Толибон» кучлари мамлакат шимолидаги муҳим Саланг довонидан улоқтириб ташланган. Куни кеча бўлиб ўтган шу жанг чоғида қишлоқлардан бири уч марга қўлдан-қўлга ўтган. Хабарларга кўра толиблар бой берилган мавқеларини қайта қўлга киритиш ниятида куч тўпламоқдалар.

***

Бир неча ўн йиллардан буён давом этиб келаётган яна бир минтақавий можаро - Исроил-Фаластин муаммосини ҳал қилишга уринишлар, табиийки, тўхтагани йўқ. Жумладан, бугун Мисрнинг Тааб шаҳрида АҚШ вакили воситачилигида Исроил-Фаластин музокаралари бошланиши керак. Музокараларда ҳамон орқага суриб келинаётган Иордан дарёсининг Ғарбий соҳилидаги Хеврон Исроил қўшинларини олиб чиқиб кетиш масаласи муҳокама қилинади. Айни пайтда бу борада муайян натижага эришишни тезлаштириш мақсадида Исроил Бош вазири Бениямин Натаняху ва Фаластин президенти Ёсир Арафат шу ҳафтада олий даражадаги учрашув ўтказишни мўлжалламоқдалар.

***

АҚШда Президент сайловлари ҳал қилувчи босқичга кирди. Республикачилар партиясидан номзод Боб Доул тарафдорлари икки ҳафтадан кейин бўладиган сайловларда ютиб чиқиш умидида Билл Клинтоннинг феъл атвори билан боғлиқ можароли масалаларни кўпиртиришга зўр бермоқдалар. Уларнинг даъво қилишича, Клинтон даврида Оқ уйда рўй берган келишмовчиликлар ўз лавозимини суистеъмол қилганлигидан далолат беради. Бироқ, вице-Президент А.Горнинг таъкидлашича, бу даъволар бухтондан бошқа нарса эмас, аксинча, Клинтон ҳукумати мамлакат тарихида энг аҳил, энг аҳлоқ-одобли раҳбарият ҳисобланади.

Жаҳон матбуот агентликлари материаллари асосида.

АФҒОНИСТОНДАГИ ВОҚЕАЛАРГА ДОИР

Қобул. Кейинги беш кун мобайнида, деб хабар қилади Би-Би-Си агентлигининг мухбири Ф. Гудвин, толибонларнинг қуролли кучлари қисқа, бироқ аниқ ҳужумларга дуч келмоқда. Ҳукумат қўшинлари, баъзан эса орқа томондан маҳаллий аҳоли бу зарбаларни бераётир. Ҳукумат яхши ташкил этилган партизанлик ҳаракатини бошлади. Бу ўз натижаларини бермоқда. Бунга жавобан толибонлар маҳаллий аҳолига қарши ўзига хос чораларни кўриб, уларнинг уйларини ёқиб юбормоқда. Бу ўз-ўзидан маълумки аҳолининг қаттиқ норозилигига сабаб бўлаётир. Бинобарин, толибонлар Қобулни қўлга киритганларидан сўнг қилаётган бедодликлари туфайли афғонларнинг барчасини ўзларига қарши қилиб қўйишди.

Қобул. (Рейтер). Собиқ ҳукумат қўшинлари ўзлари икки ҳафта аввал қувиб чиқарилган жойларини, яъни Қобул атрофидаги бир қанча аҳоли пунктларини яна қайтариб олдилар. Толибонларнинг фронт чизиғи Қобулдан икки соатлик йўлда жойлашган Саланг довонида ҳам ёриб ўтилди, деб хабар қилинади.

Исломобод. (Франс-пресс). Толибларнинг аскарлари Қобулдан шимолдаги иккита муҳим шаҳарни тўла топширишди.

Афғонистоннинг ҳукумат қўшинлари толиблар Қобулни олганларидан сўнг ўзлари қолдириб кетган ушбу шаҳарларни яна қайтариб олишди.

«ОБУНА-97»

Азиз муштарий!
Севимли газетангиз «Ишонч»га обуна бўлдингизми? 1997 йил учун обуна давом этмоқда.
Нашр индекси: якка обуначилар учун 64560, ташкилотлар учун 64561

Касаба уюшмаларида

ЎҚИШ БИЛАН ОМУХТА ДАМ

Узбекистон давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшма Марказий Қўмитаси Республика Марказий банки тизимидаги бошлангич касаба уюшмалари раисларининг бир ҳафталик ўқиш ва дам олишини «Алгоритм» санаторий-профилакторийсида ташкил этди.

Ўқув машғулотларида Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университетининг сиёсатшунос, файласуф олимлари билан бирга Марказий банкнинг юрист ва иқтисодчилари, шунингдек, Узбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгашининг малакали мутахассислари иштирок этишди. Тингловчилар ўқишдан сўнг малакали ва хушмуомала шифокорлар кузатувида муолажа-маслаҳатлар олиб ҳордиқ чиқаришди.

Машғулотлар бошланмасдан олдин соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 660 йиллик юбилейи муносабати билан Самарқандга икки кунлик сафар қилишиб, бобокалонимиз номи билан боғлиқ тарихий маданий ёдгорликларни зиёрат этишди. Ўқиш якунида тингловчилар маърузалар мазмунли, сафар қизиқарли, дам олиш ва даволанишлар кўнгилли ўтганини изҳор қилишди. Касаба уюшма фаолларининг ўқишларини шундай кўнгилли дам олиш билан омухта олиб бориш фойдадан ҳоли эмас, деган фикрга келинди.

Х.ЙЎЛДОШЕВ.

МОДДИЙ МАДАД

Қўшни-қўшнидан эрта туришни ўрганади, дейишади. Бу мажозий гап. Қўшни қўшнидан, ҳамкасб ҳамкасбдан, меҳнат жамоаси бошқа бир меҳнат жамоасидан илғор тажрибаларини ўрганиши азалий одат. Шу билан бирга меҳнатда қувончли натижаларга эришган деҳқонлар, ишчилар, жамоалар эл орасида катта ҳурмат қозонадилар, рағбат топадилар. Бу халқимизнинг яхши анъанаси. Бир вақтлар уни тузум мафкурасига мослаштирган эдилар. Кейинги йилларда мусобақа тўғрисида гап ҳам бўлмай қолди. Ваҳоланки, халқ орасида ўша анъаналар давом этиб келарди.

Хоразм вилояти касаба уюшмалари кенгаши ана шуни ҳисобга олиб вилоят ҳокимлигига меҳнат мусобақасини уюштириш тўғрисида таклиф билан чиқди. Вилоят ҳокими ҳам бу таклифни қўллаб-қувватлади.

Шу тариқа яқинда Хоразм вилояти ҳокими И. Юсупов ва вилоят касаба уюшмалари кенгаши раиси К. Сафоев етиштирилган пахта ва дон ҳосилини қисқа муддатларда йиғиб-териб олиш мақсадида меҳнат мусобақаси ташкил этиш юзасидан қўшма қарор қабул қилдилар. Унга мувофиқ пахта ва шоли тайёрлаш юзасидан меҳнат натижалари ҳар ўн кунда якунлаб борилади. Ғолибларни рағбатлантириш учун енгил автомашиналар, гилам ва бошқа қимматбаҳо буюмлар, республика ҳудудидаги санаторийларга бепул йўлланмалар ажратиш белгиланди.

Шихназар АҲМЕДОВ, «Ишонч» мухбири.

Ижтимоий ҳимоя

ХАЙРЛИ ИШЛАР

Мамлакатимиз пойтахтида Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мамлакатлари авиаходимлари касаба уюшмалари халқаро бирлашмаси (КУХБ) Кенгашининг мажлиси бўлиб ўтди.

Бу каби мажлислар КУХБ аъзолари ҳудудларида йилнинг ҳар чорагида навбатма-навбат ўтказиб келинади. Ҳамдўстлик мамлакатлари авиаходимлар касаба уюшмаларининг етакчилари ўзаро тажриба алмашиб, долзарб муаммоларни муҳокама қиладилар, тармоқда вужудга келган мушкул вазиятдан чиқиш йўлларини бамаслаҳат ахтарадилар. Масалан, шу йилнинг 21-24 май кунлари Алуштада ўтган мажлисда энг кам иш ҳақини белгилаш жараёнлари ва қоидалари, иш ҳақини муҳофаза қилиш кафолатлари, иш ҳақининг тузилиши кенг ёритилиб, иш жойларини сақлаб қолиш муаммолари муҳокама қилинган эди.

Тошкентга КУХБ Кенгаши раҳбарлари, Қозоғистон, Беларусь, Молдова, Россия вакиллари келишди. Кенгаш ишига мамлакатимиз авиаходимлар касаба уюшмалари фаоллари ҳам таклиф қилинди.

Кун тартибидан «Ҳамдўстлик мамлакатлари авиаходимлари касаба уюшмаларининг меҳнаткашлар иқтисодий манфаатлари ва ижтимоий ҳуқуқлари учун ҳаракатлари тактикаси ҳақида» ги масала асосий ўрин олди.

Ҳамкасблари орасида биринчи бўлиб Қозоғистон авиаходимлар касаба уюшмаси Марказқўми раиси Валерий Ситников сўзга чиқди. Унинг чиқиши катта қизиқиш билан кутилганди, негаки сўнгги пайтларда қўшниларимиз фуқаро авиациясида сезиларли ўзгаришлар бўлиб ўтди: Алмати аэропорти «Люфтганза» фирмаси ихтиёрига фойдаланиш учун топширилди, Қозоғистон ҳукумати фуқаро авиациясида ислоҳотлар ўтказиш ҳақида қарор қабул қилди.

Сўнгги пайтда «Қозоғистон ауе жоли» миллий ҳиссадорлик компаниясининг аҳволи сезиларли даражада оғирлашди. Таркибий қисмлари ўз қобиғида ўралашиб қолгани боис авиаташувни бошқариш марказлашган тизимига эга бўлмагани, холдинг компанияларига тегишли талабларга жавоб бера олмагани, самолёт-мотор паркининг эскиргани (ҳаво кемаларининг 60% таъмирталаб, қолганларининг учиш имконияти бор-йўғи 23%ни ташкил этади), кредитор қарзлари 9,3 млрд. тангага етгани, суғурта тўловлари тўхтатилиши оқибатида компанияни бир қадар қўллаб туриши кўзда тутилган халқаро ташиш бозори бой берилгани, аввалги раҳбарият томонидан сезиларли зарар етказувчи оғир шартномалар имзолангани ана шу вазиятни келтириб чиқарди. Шундай бир шароитда соҳада ислоҳотлар амалга ошириш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Қозоғистоннинг авиаходимлари касаба уюшмалари ҳозирги пайтда кенг тушунтириш ишларини олиб бормоқдалар. Шундай мураккаб бир вазиятда касаба уюшмалар аъзоларининг қисматини енгиллаштиришга ҳаракат қилмоқдалар.

Россия Авиаходимлар касаба уюшмалари федерацияси кенгаши (ФПАР) раиси Борис Кремнёвнинг чиқиши, асосан, 25 июлда имзоланган тармоқ тариф битими ва авиаходимлар турли касаба уюшмалари ўртасидаги зиддиятларга бағишланди.

Россия авиакорхоналари иқтисодий кўрсаткичларига назар ташланса, уларнинг аҳволи ўтган йилда ва жорий йилнинг биринчи ярмида яхшиланмаганини қайд этиш мумкин. Авиакомпанияларнинг 60% дан зиёди зарар кўриб ишламоқда. 1995 йилдаги зарар 500 млрд рублни ташкил этди. Тармоқ касаба уюшмалари маҳомида 1995 йилга нисбатан сезиларли ўзгаришлар бўлиб ўтди. Бу «Касаба уюшмалар, уларнинг ҳуқуқлари ва фаолият кафолатлари ҳақида»ги Россия Федерацияси қонуни ва бир қатор норматив актлар қабул қилиниши туфайли юз берди.

Авиаходимлар касаба уюшмаси Урал ҳудудий қўмитаси раиси Леонид Тимофеев меҳнаткашлар ва уларнинг оила аъзолари саломатлигини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор қаратиш зарурлигини қайд этди. Авиакорхоналар раҳбарлари иқтисодий кўрсаткичларга берилиб кетиб, ижтимоий-маиший объектларни талон-тарож қилаётгани, бошқа ташкилотларга бериб юбораётгани ҳақида афсус билан гапирди. Масалан, «Кольцово» аэропорти директорлар кенгаши қарори билан болалар муассасалари ёпилиб, бир қисми муниципалитет тасарруфига ўтказиб юборилмоқда. «Урал авиайўллари» ҳиссадорлик жамияти тиббий-санитария қисмини маблағ билан таъминлашни тўхтатиб қўйди. Бу каби мисоллар талайгина. Шундай вазиятда ҳам касаба уюшмалари ишни яхшилаш учун бор чораларни қўлламоқда. Фуқаро авиацияси Урал заводи 2 тиббий пунктни тўла таъминламоқда. Завод ишчилари Белоярск тумани ва Қора денгиз соҳилидаги ўз дам олиш масканларида саломатликларини мустаҳкамлаш имкониятига эгадирлар. Ижтимоий суғурта жамғармаси учувчилари кўриш қобилиятини яхшилаш учун мунтазам равишда маблағ ажратиб келмоқда. Умуман олганда, ўтган йили ушбу мақсадларда жами 3 миллиард рублга яқин пул сарфланди, бу аввалги йилдагига нисбатан 2,7 баравар кўп демакдир.

Тюменлик авиаходимлар етакчиси Владимир Зиков ягона Аэрофлот ўрнида янги ташкил этилган кўплаб авиакорхоналарга собиқ касаба уюшмалари раҳбарлари бошчилик қилишаётганини эътироф этди. Ташкилотлар парчаланиб, касаба уюшмалари аъзолари сони камайгани туфайли касаба уюшмаси қўмитасида ойлик олиб ишлаётган раислар сони деярли икки бараварга пасайди. Бу эса жамоатчилик ишларини олиб боришга салбий таъсир кўрсатмоқда. Муваффақиятлар орасида турар-жойга бўлган талаб анчайин қондирилгани тилга олинди.

Ўзбекистон авиаходимлари касаба уюшмаси Марказқўми раиси Сатторали Қамбаров самарали фаолият кўрсатишнинг асосий омили сифатида уюшма фаолларидан команда тузиш зарурлигини таъкидлади. Президент Ислом Каримов танлаган йўл ва олиб бораётган сиёсат меҳнаткашларни ижтимоий муҳофаза қилишда касаба уюшмаларига кенг имкониятлар яратиб берганини мамнуният билан эътироф этди. Собиқ Иттифоқ ўрнида ташкил топган мустақил давлатлардан фарқли ўлароқ, бизда жамоат ташкилотлари фаолияти ҳуқуқий асосга қурилгани, қонунчилик амалиётдан олдин бораётгани ишимизга ижобий таъсир кўрсатаётганини қайд қилди. Авиаходимларимизни ижтимоий муҳофаза қилиш борасида касаба уюшмалари амалга ошираётган кўплаб хайрли ишларни санаб ўтди.

Музокараларда, шунингдек, Михаил Браду (Молдова), Михаил Майсюк (Беларусь), Валерий Селитринников (КУХБ кенгаши раисининг муовини), Людмила Горбенко (КУХБ кенгаши бўлим мудири) иштирок этишди.

Муҳокамага якун ясар экан, КУХБ кенгаши раиси Александр Гридин яна бир қатор масалаларга эътиборни қаратди. Чунончи, касаба уюшмалари фаоллари ўқиши бугун ўз ҳолига ташлаб қўйилган, ўзаро ёрдам кассалари унутилиб қўйилди.

Ҳавода ҳаракат хавфсизлигини радиотехник таъминлаш ассоциациялари халқаро федерацияси (ИФАТСИ)даги Россия вакили, ҳавода ҳаракатни бошқариш Москва автоматлаштирилган маркази касаба уюшмаси раиси Валерий Пиворов халқаро ташкилот фаолияти ҳақида ахборот берди. 1972 йилда тузилган ушбу федерацияга бугунги кунда 40 дан ортиқ мамлакат аъзо, Россия унинг ишида 1992 йилдан буён иштирок этиб келади.

Йиғилганлар мамлакатимиз авиаходимлари касаба уюшмаси Марказқўми бош ҳуқуқий назоратчиси Мавлуда Пўлатованинг Ўзбекистон Республикаси меҳнат кодекси ҳақидаги маърузасини катта қизиқиш билан тинглашди. Ушбу ҳужжат муаллифларидан бири Мавлуда Исломовна кодексимизнинг ўзига хос хусусиятлари, аввалги кодекс ва ҳозир МДҲ давлатларида амалда бўлган ҳужжатлардан фарқи ҳақида батафсил ва изчил сўзлаб берди. Меҳмонларнинг саволларига тўла-тўкис жавоб берди. Меҳмонлар кодексимизга, шу жумладан унда касаба уюшмалари фаолиятига тааллуқли моддаларга юқори баҳо беришди.

Кун тартибидаги сўнгги масала навбатдаги ҳисобот-сайлов конференциясини ўтказиш ҳақида эди. Бу йил кузда Қирғизистон ва Россияда ана шундай анжуманлар ўтказилади. Қозоғистонда вужудга келган вазиятни эътиборга олиб, ҳисобот-сайловларни келгуси йил охирида ўтказишга қарор қилишибди. КУХБ Кенгаши халқаро бирлашма ҳисобот-сайлов конференциясини 1997 йил охирида ўтказиш ҳақида қарорга келди.

Мажлис иштирокчиларини Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси Кенгаши раиси, Олий Мажлис ноиби Ҳулкар Жамолов қабул қилиб, бугунги кунда мустақил Ўзбекистон аҳлининг ҳаёти, эришилган ютуқлар, ҳал қилиниши лозим бўлган вазифалар ҳақида сўзлади ва меҳмонларнинг саволларига жавоб берди.

КУХБ Кенгаши раҳбарлари ва турли давлатлардан ташриф буюрганлар Ўзбекистоннинг истиқболга юз тутиб, тобора чирой очиб бораётганини кўриб қувонганликлари, халқимиз эзгу мақсадлар сари барқарор вазиятда хотиржам меҳнат қилаётганига ҳавас билан боқишганини кўп бор такрорлашди ва ўзбекистонлик ҳамкасблари командасига муваффақиятлар тилашди.

Муҳим томони шундаки, касаба уюшмалари халқаро бирлашмасининг бундай мажлислари ўзаро тажриба алмашиш имконини беради. Мураккаб вазиятларда қандай йўл тутиш кераклигини ўргатади. шу жиҳатдан ҳам КУХБ Кенгашининг Тошкентдаги мажлиси яхши таассурот қолдирди.

М. ТЎХТАМИРЗАЕВ, «Ўзбекистон қанотлари» газетаси бош муҳаррири.

1996 йил — Амир Темур йили

СОҲИБҚИРОНГА БАҒИШЛАБ

Фарғона шаҳрида вилоят «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази ва Амир Темур жамғармаси ҳамкорлигида «Амир Темур — буюк шахс» мавзуида илмий-амалий анжуман бўлиб ўтди.

Анжуманни вилоят ҳокимининг муовини Ф.Азимов очди.

Профессор М.Қорабоев, вилоят прокурори Б.Тойжонов, вилоят халқ таълими бошқармаси бошлиғи Т.Қурбонов, вилоят маданият ишлари бошқармасининг бошлиғи С.Одилов, вилоят мудофаа ишлари бошқармаси ходими Ш.Эркабоев сўзга чиқдилар. Улар ўз сўзларида соҳибқирон Амир Темур ҳаёти барчага ибрат намунаси бўлишини қайд этдилар.

Анжуман сўнггида Фарғона давлат университети доценти Йўлдош Солижоновнинг «Амир Темурнинг муҳаббати» бадиий композицияси намойиш этилди.

Зиёда ҒАФФОРОВА.

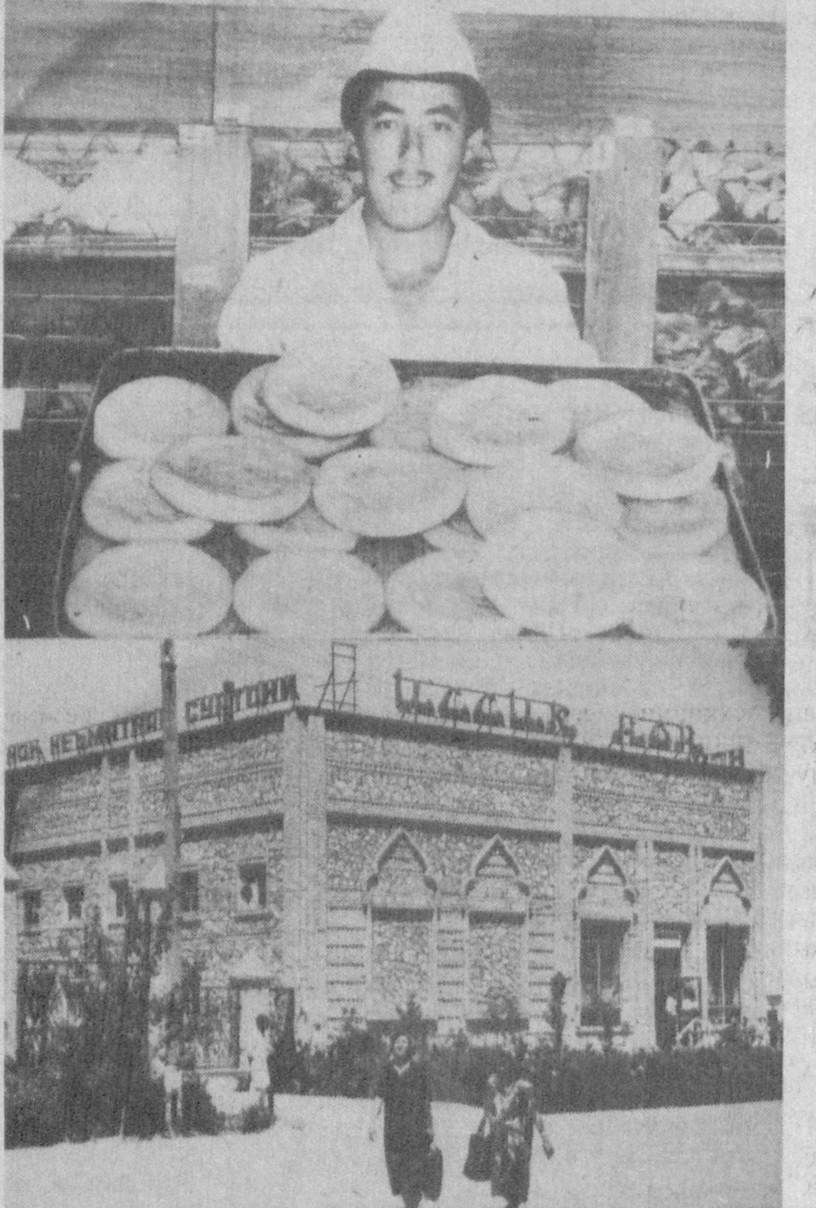

Нон азиз. Нонни эъзозлаган инсон ҳам азиз. Қашқадарё вилояти Яккабоғ туманидаги «Дон» ҳиссадорлик жамиятининг «Иссиқ нон» ишлаб чиқариш жамоаси хизматчилари туман меҳнаткашларига турли хил нон маҳсулотлари етказиб бермоқдалар.

Суратларда: юқорида, «Иссиқ нон» дўкони сотувчиси Тоҳир Мусаев, пастда «Иссиқ нон» биносининг умумий кўриниши.

Эргаш ҚУТЛИМУРОДОВ олган сурат.

Бозор муносабатлари

МАЙДА ТЕХНОЛОГИЯЛАР

Авваллари «завод» деганда бир хил турдаги давомий маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи, ҳажм жиҳатидан 2-3 қаватли бинога тенглашадиган технологик ускуналарни тасаввурга келтирар эдик. Бу ускуналар ўз маҳсулотини ишлаб чиқараверар, бир хил андозадаги товарлар эса кўпинча харидор талабига жавоб бермасдан дўкон пештахталарида «сарғайиш»га маҳкум бўларди. Нега шундай? Сабаби шундаки, давр янгиланиб, шунга яраша истеъмолчиларнинг «иштаҳаси» ҳам ўзгариб турса-да, йирик детал ва технологик жиҳозлардан бунёд этилган ускуналар «бесўнақайлиги» важидан замонга мослаша олмасди.

Бинобарин, бозор муносабатлари шароитида тараққий этган мамлакатлардаги товар-маҳсулотларга эътибор берилса, уларнинг сифати «соат сайин» яхшиланиб, мукаммаллик касб этиб борганини кузатиш мумкин. Бунинг барчаси техника-технологиянинг мослашувчанлиги, ихчам ва самарадорлиги билан изоҳланади. Республикамизда иқтисодий ислоҳотлар олиб борилар экан, кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантириш, саноатда энг унумли ва замонавий ускуналардан фойдаланиш тамойили тобора сезилиб бораётир.

«Технолог» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти хусусийлаштирилишидан олдин қишлоқ хўжалик машинасозлигини янги техника-технология билан таъминлаб турар эди. Бугунги кунда эса корхонада кенг истеъмол молларидан тортиб, энг мураккаб технологик ускуналар лойиҳасигача ишлаб чиқилмоқда. Ўз хусусиятига кўра ҳиссадорлик жамияти «фан ва илмий хизмат кўрсатиш» жабҳасига тааллуқли тармоқ ҳисобланади. Чунончи, унинг фаолият доирасига ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва механизациялаш, робот-технологик мажмуаларни яратиш, машинасозликда пластмассадан унумли фойдаланиш, қаттиқ металлни саноатга олиб кириш каби ўнлаб вазифалар киради. Эътиборли жиҳати шундаки, корхона фақатгина республика доирасида ишлаб қолмай, балки МДҲ мамлакатларидан ҳам буюртмалар қабул қилади. масалан, дастлабки нусхаси «Технолог»да чиқарилган ажойиб прес-форма, литформа, қаттиқ металлдан тайёрланган темир кесувчи ускуналар бугунги кунда Москва, Ростов-Дон, Таганрог, Душанбе, Бирабиджан, Красноярск ва бошқа шаҳарлардаги машинасозлик саноатида кенг қўллаб келинади.

Иқтисодиётнинг бозор муносабатлари шароитида тараққий этиб кетиши дастлабки даврда корхона-ташкилотларни эсанкиратиб қўйди. Хом ашё масаласи, иқтисодий ҳамкорлик алоқалари, бозордаги конъюктурани ўрганиш соҳалари ҳар бир алоҳида олинган хўжаликларда катта муаммоларни туғдиргани ҳеч кимга сир эмас. Тан олиш керак-ки, бу муаммолар гирдобидан чиқиш йўлларини аниқ-тиниқ кўрсатиб беришда бош ислоҳотчи—республикамиз президентининг хизматлари беқиёс, албатта. Корхоналар иқтисодий инқирозга юз тутаётган бугунги даврда мамлакатимизда кичик ва ўрта бизнесни авж олдириш, тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш тўғрисида бир қатор ҳужжатлар эълон қилинди-ки, бу ҳол иқтисодий барқарорликни маълум даражада таъминлаб берди. Мулки хусусий шахслар қўлига ўтган корхонада бугунги кунда машинасозлик саноатидан йироқ бўлган тармоқлар ҳам кенг ривожланмоқда. Мармартош, тери, чинниаларга ишлов бериш учун корхонада олмосли ускуналар тайёрланади. Ёғоч ва қоғозни қайта ишлаш саноати учун ўта муҳим ҳисобланган махсус қирқиш ускуналари, нон, макарон ва қандолат маҳсулотларини ишлаб чиқарувчи мосламалар шу ерда ишлаб чиқилаётир.

Иқтисодий муносабатларнинг бугунги босқичи ишлаб чиқарувчилардан бизнес-режа, талаб-таклифни ўрганиш, товар-маҳсулотларни аниқ харидорлар ва буюртмачилар учун тайёрлашни асосий омил қилиб қўймоқда. Бу тамойил шубҳасизки, адолатлидир. Чунки ишлаб чиқарувчи ўзи яратаётган товарнинг бозордаги мавқеини белгиламай туриб ишга киришса — бу қоронғуликка тош отган билан баробар. «Технолог» ҳиссадорлк жамиятида фаолият кўрсатиб келаётган Маркетинг» хусусий фирмасининг асосий вазифаси ҳам маркетинг, яъни бозорни ўрганиш, талаб ва таклифни тадқиқ этиш, эксперт хулосалар чиқаришдир.

— Тўғри, янги иқтисодий муносабатлар шароитида ҳеч бир товар-маҳсулот буюртмачининг аризасисиз ишлаб чиқарилмайди., дейди «Маркетинг» фирмасининг директори Александр Бабаянц . — Лекин шунга қарамай, биз иқтисодий таваккалчиликка журъат этиб, колбаса маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи технолагик ускуналар мажмуини тайёрлашга киришдик.

Тўртта алоҳида-алоҳида қисмлардан таркиб топган технологик ускуна бир сменалик иш суръати билан йилига 100 тоннагача колбаса маҳсулоти ишлаб чиқариши мумкин. Унинг эгаллайдиган ер майдони 25-30 квадрат метр жойга, бошқача айтганда ўртача кенгликдаги хонага тенг келади. Муҳими шундаки, бу ускуналарда ишлаш учун 2-4 нафар ишчи кучининг ўзи кифоя қилади, холос.

«Технолог» корхонаси илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси мавқеидаги хўжалик субъекти бўлгани учун, бу ерда илмий ходим ва муҳандислар қобилиятига катта эътибор берилади. Дарҳақиқат, корхонада ишлаб чиқариш ва муҳандислик жабҳасининг нуфузини сақлашга ҳаракат қилиб келинади. Корхона бугунги кунда деяли барча саноат ишлаб чиқариши учун лозим топилган технологик ускуналарни тайёрлаш, хориж сармоясини жалб этиш, кичик ва ўрта тадбиркорликни авж олдириш йўлида юқори самара билан ишлашга тайёр. Ҳар бир тадбиркор ва бизнесмен бозор талабига мос тушувчи, бозорда рақобатга бардош бера олувчи товар-маҳсулотни ишлаб чиқариши, уни кенг истеъмолга олиб чиқиши бугунги ислоҳотларнинг, қуйингки, янги истиқболлар сари интилаётган республикамизнинг пировард мақсадидир.

Нодир АЛИМОВ, «Ишонч»нинг махсус мухбири.

Истеъмолчи манфаати муқаддас

МУДДАТИГА ҚАРАШАРМИШ... СЕРТИФИКАТЧИ?

Бугунги кунда қайси вилоятга ёки туманга борманг тижорат бозорлари ташкил этилганини кўрасиз. Биргина Қарши шаҳрида бугунги кунда ўнга яқин бозор фаолият кўрсатмоқда. Йил бошида вилоят ва шаҳар ҳокимлигининг саъй-ҳаракати билан Қарши темир йўл шоҳбекати ёнидаги деҳқон бозори тижорат бозорига айлантирилди. Ҳозирги кунда бу ердан истаган нарсангизни харид қилишингиз мумкин. Ишбилармон ва тадбиркорларнинг елиб югуриши туфайли бозор хилма-хил маҳсулотлар билан лиқ тўла. Хўш, ана шу маҳсулотлар истеъмолчиларнинг дидига мос келаяптими? Маҳсулот сифати кафолатланганми? Сертификати борми?

Биз бу саволларга жавоб топиш мақсадида Қарши шаҳар санитария-эпидемиология станцияси ходими Али Абдулов ва Давлат солиқ назорат бўлими назоратчилари Фазлиддин Қувватов, Наримон Боймуродовлар билан бозорда бўлдик.

Бозорқўм бошлиғи Раҳмон Эшбоевга учрашдик. У фаолият кўрсатаётганига атига икки ой бўлганлигини, патта ҳисобига бозорни ободонлаштириш ҳаракатида эканлигини қайд этди.

— Маҳсулот сифати ва кафолати учун ким жавоб беради?

— Очиғи биз бозор тозалиги, патта ва ободонлаштириш ишлари билан шуғулланамиз, — деди саволимизга Р.Эшбоев, — Маҳсулотларнинг кафолати учун тижоратчиларнинг ўзлари жавоб беришлари керак.

Тижоратчи Рустам Латипов билан суҳбатлашдик.

— Маҳсулотларингизни турли туманлигига гап йўқ, бироқ улар кафолатланганми? Сертификати (ишонч қоғози) борми?

— Унақа ҳужжат йўқ. Маҳсулот олганда албатта муддатига қараймиз.

— Муддатига қараймиз дейсизу Россияда тайёрланган какао порошогининг муддати ўтиб кетганку?!

?!...

Баҳодир Умиров, Мажиддин Бобоевлар сотаётган товарларнинг ҳам сертификати йўқ экан.

Тижоратчи Аброр Муҳаммадиевни саволга тутамиз.

— Пирожноенгизни сертификати борми?

— Йўқ.

— Пирожное тез бузилувчи маҳсулот, узоқ туриб қолса истеъмолчи заҳарланиши мумкин? Бунга нима дейсиз?

— Узоқ ушлаб турмаймиз. Харидор чиқдими, дарҳол пуллаймиз. Олган киши нима қилса ўзи билади-да.

— Бундан чиқди, «Биздан кетгунча эгасига етгунча» эканда?

— Фикрингиз тўғрику-я, бироқ сертификатни «ипподром»да ҳеч ким бермайдику.

— Талаб қилсангиз беришади.

— ?!

Сертификатсиз савдо қилаётганлар саноқли бўлса керак деб ўйлаган эдик. Янгилишган эканмиз. Негаки, рейд давомида турли маҳсулотлар билан савдо қилаётган тижоратчилар Исом Ҳайитов, Зайниддин Муқимов, Баҳриддин Расулов, Санжар Тўрақулов, Шавкат Рўзибоев, Азиз Турсунов, Раъно Элбекова, Баҳром Умаровларда ҳам сертификат йўқлиги маълум бўлиб қолди. Улар бизга патта ва патент ҳужжатидан бошқа нарсани кўрсата олишмади. Фақатгина икки киши Шавкат Эрназаров ва Шавкат Шодмоновлар баъзи маҳсулотлари учун бундан бир-бир ярим ойлар олдин «ипподром»дан олинган сертификат қоғозларини кўрсатишди, холос. Афсуски, улар ҳам айни пайтда сертификатда кўрсатилган маҳсулотлар билан савдо қилишмаётир.

Тижорат бозоридаги аҳволни кўриб тўғриси ранжидик. Чунки, маҳсулотлар кўпу бироқ сертификати йўқ. Ким кафолат бериши мумкин? Истеъмолчи манфаатини муқаддас биламизу кафолатини назорат қилолмаймиз. Тижоратчиларнинг баъзилари ҳатто сертификат нима эканлигини билишмаслиги бизни ажаблантирди. Шаҳардаги «Ойдин» бозорчада бўлганимизда ҳам бирор тижоратчи сертификатни кўрсата олмади. Ан Елена, Эътибор Ҳалимова, Улуғбек Муҳаммадиев сингари тижоратчилар сертификатсиз, муддати ўтиб кетган товарларни сотишмоқда.

Юқоридагилардан кўриниб турибдики, маҳсулот сертификати хусусида биргина тижоратчи эмас, балки уларнинг фаолиятини назорат қилувчи мутасадди ташкилотлар ҳам етарли даражада шуғулланишмаган. Назорат бўлганида эди, тижоратчилар бунчалик бепарво бўлишмасди. Истеъмолчи манфаатига шунчалик эътиборсиз қарашмасди. Ҳар бир маҳсулотнинг сертификати бўлиши керакми, керак! Шундагина сотувчи ва харидор ўртасида кўнгилхиралик бўлмайди. Ўйлаймизки, Қарши шаҳар ҳокимлиги, Давлат Солиқ назорати, санитария-эпидемиология станцияси раҳбарлари бу масала билан жиддий шуғулланиб, аниқ бир тўхтамга келишади, деган ниятдамиз. Чунки, истеъмолчи манфаатини ўйлаш барчамизнинг шарафли бурчимиздир.

«Ишонч» мухбири.

АНЪАНА ДАВОМ ЭТАДИ

Кун сайин тараққий қилиб, дунё миқёсида ўз ўрнини топаётган республикамизда кўрик-танловлар ўтказиш анъанага айланиб бормоқда. Яқиндагина «Ўзбекистон - Ватаним маним» қўшиқлар кўрик-танлови ниҳоясига етди. Мазкур тадбир халқнинг маънавиятини кўтаришда катта аҳамият касб этди.

Республикада физкультура ва спортни ривожлантириш, уни омма орасида кенг ташвиқ қилиш ниятида Ўзбекистон касаба уюшмалари физкультура ва спорт жамияти оммавий ахборот воситалари ходимларининг физкультура ва спорт-соғломлаштириш ишларини халқ орасида кенг ёритган мақолалари, кўрсатувлари ва эшиттиришлари учун кўрик-танлов эълон қилди.

Кўрик-танлов 1996 йил 1 октябрдан 1997 йил 30 январгача ўтказилади. Танловда барча оммавий ахборот воситалари ходимлари қатнашиши мумкин.

Кўрик-танлов натижалари Ўзбекистон касаба уюшмалари физкультура ва спорт жамияти Марказий кенгашининг навбатдаги анжуманида эълон қилинади.

Танлов уч турга бўлинган ҳолда ўтказилади:

- энг яхши газета мақолалари:
- энг яхши телекўрсатув ва радиоэшиттириш:
- энг яхши фотолавҳа.

Натижаларни эълон қилишда журналистнинг маҳорат даражаси ва танланган мавзуининг кенглиги инобатга олинади.

Танловга қўйиладиган материаллар Ўзбекистон касаба уюшмалари физкультура ва спорт жамиятига 1997 йил 1 февралгача жўнатилиши керак.

танловга қуйидаги мукофотлар қўйилган:

- газета мақолаларига

I мукофот - 8000 сўм
II мукофот - 3000 сўмдан
III мукофот(2та) - 1000 сўмдан

-телекўрсатув ва радио эшиттиришлар учун

I мукофот - 5000 сўм
II мукофот - 3000 сўм
III мукофот - 1000 сўм

- Фото лавҳалар учун

I мукофот - 5000 сўм
II мукофот - 2000 сўм
III мукофот(3та) - 1000 сўмдан

Барча ҳамкасбларимизга мазкур кўрик-танловда омад ёр бўлишини тилаб қоламиз.

БИЗДАН СЎРАБСИЗ

САВОЛЛАРГА ҲУҚУҚШУНОС МУЗАФФАР ИБРАГИМОВ ЖАВОБ БЕРАДИ

Ўқитувчилар ер солиқлари тўлайдими, йўқми?

Сирдарё вилоят Боёвут тумани 3-Боёвут 5-ҳунар-техника билим юрти ўқитувчилари.

Ўзбекистон Республикасининг «Ер солиғи тўғрисида»ги Қонунининг 9-моддасида ушбу солиқни тўлашдан озод қилинган фуқароларнинг ва ҳуқуқий шахсларнинг тоифалари белгиланган бўлиб, уларнинг орасида ўқитувчилар ва бошқа маориф ходимлари кўзда тутилмаган. Шу сабабли сизлардан, яъни ҳунар техника билим юрти ўқитувчиларидан ер солиғи ушлаб қолинганлиги асосли. Мазкур Қонун 1993 йилнинг 6 майида қабул қилинган.

Болаликдан мажруҳлиги туфайли II гуруҳ ногиронлари қандай имтиёзлардан фойдаланадилар? Улар учун даромад солиғи тўлашда енгилликлар белгиланганми?

Ашир ЎТАМОВ, мактаб ўқитувчиси, Жиззах вилояти.

Болаликдан ногиронлар учун қатор имтиёзлар, шу жумладан солиқ соҳасида ҳам енгилликлар кўзда тутилган.

«Ўзбекистон Республикаси фуқароларидан, ажнабий фуқаролардан ва фуқаролиги бўлмаган шахслардан олинадиган даромад солиғи тўғрисида»ги Қонуннинг 4-моддасига мувофиқ, солиқ солинмайдиган энг кам даромаднинг тўрт бобарига миқдордаги даромадлардан (1996 йилнинг 1 сентябридан — 600х4=2400) солиқ тўлашдан озод қилинган шахслар қаторида болаликдан ногиронлар ҳам мазкур имтиёздан фойдаланадилар. Қонуннинг 9-моддаси г/бандида болаликдан ногиронларнинг ер солиғи тўлашдан озод қилинганлик имтиёзи белгиланган.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Давлат Солиқ қўмитаси ва Республика Ижтимоий Таъминот вазирлигининг «Ногиронлар, уруш қатнашчилари ва фуқароларнинг бошқа тоифалари учун солиқлар тўлаш бўйича имтиёзлар ҳақида»ги тушунтириш хатида кўрсатилганидек, 16 ёшдан катта бўлган I ва II гуруҳ меҳнат ногиронлари барча турдаги даромад солиғини 50 фоизига камайтирилган миқдорда тўлайдилар.

Менинг 1941-45 йиллар уруш давридаги, яъни 14-15 ёшимдаги меҳнат фаолиятим пенсия тайинлашда ҳисобга олинадими?

Худойқул АҲМЕДОВ, Самарқанд вилояти, Челак тумани.

Муҳтарам Худойқул ака!

Сизнинг бизга ёзган хатингизда муҳим масала қўйилган. Ўзбекистон Республикасининг амалдаги «Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги Қонунида ўсмирларнинг 1941-45 йилларда мамлакат ичкарисидаги (фронт ортидаги) меҳнат фаолияти пенсия тайинлашда ҳисобга олиниши масаласи аниқ белгиланмаган.

Шу билан бир қаторда, Қонунга мувофиқ равишда қабул қилинган Республика Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йилнинг 11 майдаги 249-сон қарори 3-иловаси билан тасдиқланган уруш қатнашчиларига тенглаштирилган шахслар рўйхатига (г-банд) уруш даврида ҳаракатдаги армия ва флотлар таркибидаги қисмлар ҳамда бўлинмаларда балоғат ёшига етгунга қадар полк ўғиллари ва юнгалар сифатида хизмат қилган шахслар (яъни, ўсмирлар) ҳам кўзда тутилган.

Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Кодексининг 77-моддасида белгиланишича, 15 ёшга тўлган шахслар ҳам ота-онасидан бирининг ёки уларнинг ўрнини босувчи шахсларнинг ёзма равишдаги розилиги билан ишга қабул қилиниши мумкинлиги қайд этилган.

Шунингдек, уруш даврининг муайян хусусиятларини эътиборга олиб, ўша пайтларда катта ёшдагилар билан баб-баробар меҳнат қилган болалар ва ўсмирларнинг оғир ва сермашаққат меҳнатини тақдирлаш, ҳеч бўлмаса уларни пенсия тайинлашда ҳисобга олиниши адолат юзасидан мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Қонун талаби бўйича агар Сизнинг уруш йилларидаги колхозчи сифатида меҳнат фаолиятингизни тасдиқловчи ҳужжатлар (меҳнат дафтарчаси, маълумотномалар, буйруқлардан кўчирмалар, иш ҳақи тўловлари бўйича ҳужжатлар ва ҳоказолар) сақланиб қолган бўлса иш стажингиз пенсия тайинлашда ҳисобга олиниши лозим.

Мен туман марказий касалхонасида ҳамшира бўлиб ишлайман. Аммо касалхона маъмурияти 1996 йилдан бошлаб «маблағ йўқлиги сабабли, газ, сув ва электр-энергияси учун белгиланган имтиёзни қўллашни тўхтатиб қўйди.

Шу тўғрими?

Д.НОРБОЕВА, Жиззах вилояти, Фориш тумани.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1992 йил 28 июлдаги «Ижодкор ва тиббиёт ходимларига имтиёзлар тўғрисида»ги Фармонида тиббиёт ходимларига (врачлар, ҳамширалар ва ҳ.) нисбатан асосан 2 турдаги имтиёз берилиши кўзда тутилган. Тиббиёт ходимлари:

а) ўзлари яшаб турган давлат ва идораларга қарашли бўлган уй-жойларни (квартираларни) бепул хусусийлаштириб олиш;

б) якка тартибда уй-жой қуриш учун ер майдони ва қурилиш материалларини биринчи навбатда олиш ҳуқуқига эгадирлар.

Шу билан бир қаторда, аввал қабул қилинган ҳукумат қарори — Ўзбекистон Республикаси Министрлар Советининг 1988 йил 31 октябрдаги N 392 қарорида белгилаанган имтиёзлар қишлоқ жойларда яшовчи ва ишловчи врачлар, ҳамширалар, провизорлар ва фармацевтика ходимлари белгиланган бепул электр қуввати, газ ва ёқилғи (кўмир) билан меъёрланган миқдорда таъминлаш сақланиб қолинган.

Мазкур имтиёзлар тўловлари давлат бюджети маблағлари ҳисобидан амалга ошириш боисидан «маблағ йўқ» деган важлар билан уларни қўлланилмаслиги асоссиздир.

«Соғлом авлод учун»

Тошкент шаҳридаги педиатрия илмий-текшириш институтида «Болаларни она сути билан боқишни ўргатиш маркази» ташаббуси билан «Соғлом авлод пойдевори-эмизишни қўллаб-қувватлаш ва уни ҳимоя қилиш муаммолари»га бағишланган илмий-амалий анжуман бўлиб ўтди. Унда республика Соғлиқни сақлаш вазирлиги, вилоятлар соғлиқни сақлаш ходимлари, республика «Маънавият ва Маърифат маркази» вакиллари иштирок этишди. Анжуманда она сутининг бебаҳо озуқалиги, унинг ўрнини ҳеч қандай озуқа боса олмаслиги, болаларни бошқа ҳар хил сунъий овқатлар билан боқмасликни, чақалоқларни кўкрак сути бериб боқишда тарғибот-ташвиқот ишларини кенг йўлга қўйиш борасида маърузалар тингланди, фикрлар алмашилди ва тадбирлар белгиланди.

Мухбиримиз «Болаларни она сути билан боқишни ўргатиш маркази» мудири, олий тоифали шифокор Феруза Раҳматуллаева билан суҳбатлашди.

ОНА СУТИ — МЕҲР БУЛОҒИ

— Феруза Ҳамидуллаевна! Марказнинг вазифалари нималардан иборат?

— Марказимизнинг бош вазифаси она сути билан гўдак боқишни оналарга ўргатишдан иборат. Марказ 1995 йил 26 сентябрда ташкил этилган. Ўтган қисқа вақт ичида кўпгина ишларни бажардик. Бу ишлар, асосан, Тошкент шаҳрига тўғри келяпти. Биз оналар билан мулоқотда бўлиб, гўдакни кўкрак сути билан боқиш фойдалилигини тушунтириб бораяпмиз. «Паҳлавон», «Бойчечак» ва бошқа сунъий озуқалар бола ривожини салбий томонга ўзгартиришини мисоллар асосида тушунтираяпмиз.

— Кечирасиз опа! Сунъий озуқалар зарари бор экан, унда нега истеъмолга чиқарилмоқда?

— Э, ука, кўпчилик шуни нимага ишлатиш кераклигини билмайди-да. Ахир бу сунъий озуқалар сигир сутидан тайёрланади, ўз-ўзидан маълум бўладики, бу ўзининг бузоғи учун мўлжалланган. Буни билмаган оналар «боламиз чиройли, семиз бўлиб ривожланади! деб ўйлашади. Сунъий сутларда темир моддаси она сутидан кўп бўлганлиги туфайли чақалоқ организмига тўғри келмас экан. Она сутининг ҳаммаси болага фойдали экан. Сунъий озуқалар билан катта бўлган болаларда анемия-камқонлик касаллиги кўпроқ учрайди. Сигир сутида казеин моддаси кўп бўлганлиги учун уни истеъмол қилган болалар аллергияга монанд бўлади. Болага бу касалликларга қарши омиллар айнан она сутидан ўтади. Кўпчилик оналар совуқ сувга қуруқ сутни қўшиб, шиша оғзига сўргич кийгизиб боласига беради. Ана ўша ҳолатда бола касалликка қарши хусусиятини батамом йўқотади. Натижада ич ўтиш ва бошқа касалликларга учрайди. Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг маълумотларига қараганда, диаррия-ич ўтиш касаллигидан йилига 3 миллион бола нобуд бўлаяпти. Сўргич ёрдамида болага ҳеч қачон озуқа бермаслик керак, чунки бунда бола кам ҳаракат қилади ва у сутни қайтариб ташлайди. Она сутини эмаётган чақалоқ кўпроқ ҳаракат қилади ва соғлом ривожланади.

— Нима учун баъзи оналар ўз боласини эмизишдан бош тортишади ёки кам эмизишади?

— Тўғри айтасиз. Яқинда Америкада бўлдик. У ерда бизга болаларни сунъий сут билан боқасизлар деб қолишди. Шунда мен ота-боболаримиз, оналаримиз қадимдан она сутининг бебаҳо эканлигини айтиб ўтишганлигини, қолаверса, IX асрда Ибн Сино ўзининг «Тиб қонунлари»да кўкрак сути фойдаси ҳақида батафсил ёзганлигини айтдим. Гапимни эшитганлар лол бўлиб қолишди. Дарҳақиқат, илгаридан оналаримиз болаларини ўз сутлари билан боқишган-ку! Алла айтиб катта қилиш наҳотки тарих бўлиб қолса! Йўқ, оналар юқоридаги гаплардан тўғри хулосалар чиқаришар. Энди боласини эмизишдан бош тортувчи (тўғрироғи — ор қилувчи) баъзи оналар ўзларининг қоматига путур етмасин деб сунъий сутдан фойдаланишади. Боласининг меҳрсиз, носоғлом бўлиб ўсишини хаёлларига ҳам келтиришмайди. Она сутини эммаган, алла эшитмаган боладан келажакда меҳрибончилик қўраман деган она янглишади. Шу ўринда битта гап. Аёл фарзандли бўлгач туғруқхонага эрининг келмаслик ҳоллари жуда ёмон таъсир кўрсатади. Шифокорлар орасида (айниқса, доялар) отасидан суюнчи оламиз деб чақалоқни онасига 3-4 кунлаб бермаслик ҳолатлари ҳам учраб туради. Биринчи фарзанд кўрган ёш онанинг олдига турмуш ўртоғини киритиш керак. Эри ҳам қанчалик азоб билан бола дунёга келишини ҳис қилса, хотини ва боласига шунчалик меҳрибон бўлади.

— Феруза Ҳамидуллаевна, кечирасиз-у, дастлаб марказингизни эшитиб, шинам марказ бўлса керак деб ўйлагандим. Аксинча бўлиб чиқди. Тор хона, телефонсиз, қисқаси шароитларсиз қандай ишлаяпсизлар?

— Нима ҳам дердик. Шунисига ҳам шукур деб ишлаяпмиз. Халқимизда «Сабр таги-олтин», деган нақлни айтиб, ўзимизни овутиб юрибмиз. Марказимизда 6 та, вилоятларда 15 та шифокор фаолият кўрсатмоқда. Тўғри, муаммолар бор. Марказ ва унинг бўлимлари туғруқхоналарда жойлашса, мақсадли бўларди. Чунки камдан-кам оналар биздан маслаҳат сўрайди. Кўргазмали қурол, китобларни жойларга олиб боришда қийинчилик туғилаяпти. Халқаро «ЮНИСЕФ» ташкилоти илмий қўлланмалар, китоб ва асбоб-ускуналар билан ёрдам бермоқчи бўлиб турибди. Биз хайрли ишда ишлашни хоҳлаганларни ҳамкорликка чорлаймиз.

— Оналарга, айниқса, ёш оналарга қандай маслаҳат берасиз?

— Аввало барчаси фарзандларининг бахтига соғ бўлишсин. Фарзандларига сунъий озуқа беришмасин. Кўкрак сути бериб, алла айтиб катта қилсинлар. Шоира Турсуной Содиқова айтганларидек, ёш қизчаларга ёшлигидан алла айтиш ва бола боқиш сирларини ўргатишимиз керак. Шундагина уларнинг фарзандлари халқига садоқатли, ватанпарвар ва комил фарзанд бўлиб вояга етишларига ишончим комил.

— Суҳбат учун сизга раҳмат. «Соғлом авлод учун» халқаро жамғармаси, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги, ҳокимликлар ва барча жамоат ташкилотлари эзгу ишларингизга ўз ёрдамларини беришади, деб умид қилиб қоламиз.

Суҳбатдош Қобулжон ШОКИРОВ.

Маданият хабарлари

ЯНГИ САҲНА ТОМОШАЛАРИ

Маннон Уйғур номидаги Сурхондарё вилоят ўзбек Давлат мусиқали драма театри ижодий жамоаси улуғ бобокалонимиз Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишлаб драматург Қилич Абдунабиев қаламига мансуб «Амир Темур ва Йилдирим Боязид» деб номланган икки пардали драмани театр шинавандалари ҳукмига ҳавола этдилар. Спектаклни иқтидорли режиссёр Мансур Равшанов саҳнага олиб чиққан бўлса, асар руҳиятига мос саҳна безакларини Бахтиёр Тўраев ишлаган. Асардаги асосий ролларни Ҳамид Орипов, Раҳимжон Маматалиев, Гулнора Равшанова, Чоршанби Чориев, Йўлдош Мирқурбонов, Ботир Рамозонов ва бошқалар мақомга етказиб ижро этмоқдалар.

С. СИРОЖИДДИНОВ.

АМИР ТЕМУР ЕТТИ ИҚЛИМ ҲУКМДОРИ

Учқўрғон туман марказий маданият уйи ижодий жамоаси Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишлаб «Амир Темур етти иқлим ҳукмдори» деб номланган театрлаштирилган томошани намойиш эта бошладилар. Амир Темурнинг Моваруннаҳр салтанатини барпо этиш, уни мўғуллар истилосидан халос этиш воқеалари акс эттирилган томошани иқтидорли режиссёр Ҳусанбой Қаҳҳоров саҳнага олиб чиққан. Сценарий муаллифи Абдужалил Аҳмедов янги маълумотлар асосида улуғ бобокалонимиз салоҳияти ҳаяжонларга бой саҳналарда намоён эттан. Ҳаваскор артистлардан Музтор Тиллабоев, Фотима Мирабдуллаева, Олимжон Шарипов, Насабжон Ҳакимовлар яратган образлар томошани янада кўтаринки руҳда чиқишига, Баҳодир Отабоев раҳбарлигидаги «Гулбаҳор» ашула ва рақс ансамбли талқинидаги классик ашулалар воқеалар замиридаги фалсафани очиб беришда муҳим омил бўлган.

Р. СИРОЖИДДИНОВА.

ҲАМКОРЛИК

Сирдарё вилояти ҳокимлиги ташаббуси билан вилоятда «Маънавият кунлари» доирасида ранг-баранг тадбирлар ўтказилмоқда. Айни кунларда 4 гуруҳдан иборат ижодкор ёшлар, санъаткорлар, маданият ходимлари ҳамда сиёсатшунослар маънавият ва маърифат йўналишидаги кенг қамровли тадбирлар билан пахтакорларга хизмат кўрсатмоқдалар.

Бўлиб ўтаётган жонли учрашувлар, мазмунли кечалар ҳамда нафис суҳбатлар ҳашарчиларда айниқса талабаларда катта қизиқиш уйғотмоқда.

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси вилоят бўлими раҳбари, шоира Баҳор Холбекова, вилоят маданият ишлари бошқармаси қошидаги «Гулистон» гуруҳининг бадиий раҳбари Қодир Яҳёев, вилоят мусиқали драма театри раҳбари Равшан Ражабов ҳамда Гулистон давлат санъат билим юрти директори Йўлдош Норбўтаевлар раҳбарлик қилаётган маънавият гуруҳларида уюштирилаётган ҳар бир тадбирлар шакл ва мазмун жиҳатдан ранг-баранг тарзда ўтказилмоқда.

И. НУРИНОВ.

Қадрият

САОДАТЛИ СИЙМОЛАР СИЙРАТИ

Курраи заминнинг қайси пучмоғида Ўзбекистон байроғи ҳилпираса, кўзимизга оловдек иссиқ кўринади. Дарҳақиқат, дунёда энг чиройли туғ — бу Ўзбекистон байроғи. Ундаги ўн икки юлдуз гўё гўзал заминимиздаги ўн икки вилоятни акс эттириб турганидек. Ана шу юлдузлар ичра ўзининг ёрқин шуъласига эга бўлган уфқи кенг ҳудудлардан бири Қашқадарёдир. Бу мафтункор воҳа замини ва одамлари ҳақида Абдулла Ориповнинг пурмаъно шеърларидан, Нормурод Нарзуллаевнинг қанот қоққан қўшиқларидан кўп ва кўп хабардормиз. Вилоятнинг номини элга танитишда кўксига қаҳрамонлик нишонини таққан азамат фарзандларининг ҳиссаси катта. Иқтидорли журналист Юсуф Бердиев ана шу қаҳрамонларнинг ҳаммасини «қовуштириб», «Қашқадарё қаҳрамонлари» номи остида китоб ҳолида чоп этганлиги кўп ажойиб иш бўлибди. «Чўлпон» нашриётида тайёрланган бу мажмуа фидойи меҳнат билан эл аро довруғ қозонган марду майдонлар сиймосини акс эттирган ажойиб гулдастадир.

Одатда бир мавзуда (яъни, қаҳрамонларнинг ҳаёт йўлини ҳикоя қилиш) қалам тербратган журналистга осон бўлмайди: гўё бир қаҳрамон ҳаёти иккинчисига ўхшаб қолиши мумкин. Лекин Юсуф Бердиев қирқ уч нафар инсоннинг портретини яратишга аҳд қилган экан, турли тақдирларнинг ўзига хос жиҳатларини, айрича фазилатларини илғай билган. У қаламга олган инсон пахтачилик бригадири ёки чўпон бўладими, хўжалик раҳбари ёхуд кончими - ҳар бири эл назарига тушиш сари ўз сўқмоғини очганлиги ишонарли тарзда акс этган.

Қаҳрамонномани Қашқадарёнинг ёрқин юлдузларидан бири Чўли ота Бегимқулов бошлаб берган бўлса, мустақил мамлакатимизнинг илк қаҳрамонларидан бири Бўрон Рўзиев якунлаган. Яна бир эътиборли жиҳати: муаллиф аввал марҳум Қаҳрамонлар ҳақида ҳикоя қилиб, сўнг бугунги замондошларимиз хусусида сўз юритади. Бу билан марҳумлар руҳига ҳурматини бажо этади. Китобни варақлар экансиз, кўксига юлдуз таққан инсонлар бундай шарафга осонликча эришмаганлигига ишонч ҳосил қиласиз. Айтайлик, Чўли отанинг ўз ҳаёти давомида Йўлдош Охунбобоев, Обид Содиқов каби дарғалар билан мулоқотлари китобхонни қизиқтиради. Шаҳрисабзнинг Дукчи қишлоғидан чиққан қаҳрамон Жўра Элбоевнинг халқ ҳаётига сингиб кетганлиги ҳақида ҳикоя қилувчи лавҳалар ўқувчини беихтиёр ўзига тортади. Ҳамиша кўпнинг дардига эш бўлган бу инсон хўжалик фаолларидан бирига шундай топшириқ беради: бу йил кимлар тўй (суннат, ўғил уйлантириш, қиз чиқариш) қилмоқчи эканлигини аниқланг. Раис уларни чақириб, тўй қилмоқчи бўлгани билан табриклайди. Суҳбат давомида хўжалик ҳисобидан имкон даражасида ёрдам бериш ҳақида маълум қилади. Қани айтинг, шундан кейин ўша одам янада ғайрат билан ишламайдими? Бугунги раҳбарлар ҳам Жўра Элбоевнинг бу тажрибасини тадбиқ этсалар чакки бўлмасди.

Муаллиф Қашқадарёда улкан ишлар ташкилотчиси Рўзмат Ғойибов ҳақида ҳикоя қилгани Қарши чўлининг қоқ ўртасига йўл олади. Усмон Юсупов туманидаги Ғойибов номи билан аталган хўжаликда марҳум ҳаётига хаёлан нигоҳ ташлайди. Қўриқ бағридаги улуғвор иншоотлар, каналларда оқиб турган сувлар, бўстонга туташ пахтазорлар гўё Рўзмат ота меҳнатига ҳайкалдек намоён бўлади.

Китоблик Каромат Рустамованинг муаллиф билан суҳбати ниҳоятда ҳаётий чиққан. У баъзи журналистлар нуқул бир кишини ёзаверади, мақтайверади, ахир битта одам ўзининг танҳо меҳнати билан ҳеч қачон қаҳрамон бўлган эмас, бўлмайди ҳам дейди.

Шу тариқа Каромат Рустамованинг фидойилиги очиб берилади.

Китобда бундай лавҳалар кўп. Юсуф Бердиев ўз қаҳрамонларини турли ҳолатларда тасвирлашга интилади. Чунончи, Назар Мейлиқулов Тошкентга келганда қисқа вақтда бир дунё ишни бажаришга улгургани ёзилса, тағин бир лавҳада Зиннат Тошева Туркманистонда ҳам юлдузли шогирдлар етиштиргани тасвирланади. Ўзбекистон Қаҳрамони Бўрон Рўзиевни «Китоб-Тошкент» поездида деярли бутун эшелон юксак мукофот билан қутлагани ҳақидаги манзара жуда таъсирли чиққан.

Улкан баҳри уммонлар мавжида сузиб юрган дарғалар тилида «Айсбергнинг учи» деган ибора бор. Бу иборада сув устида кўзга ташланган муз қирралари сервиқор қояларнинг чўққилари эканлиги назарда тутилади. Агар таъбир жоиз бўлса, «Қашқадарё қаҳрамонлари» китобидаги муътабар сиймолар бағри кенг бу заминнинг минг-минглаб фидойилари учун айсбергнинг чўққисидай гап. Ҳали улар орасидан яна кўплаб юлдузли қаҳрамонлар чиқишига шубҳа йўқ! Ўшанда бу китобнинг давомини ёзишга эҳтиёж туғилса ажаб эмас.

Шухрат ЖАББОРОВ.

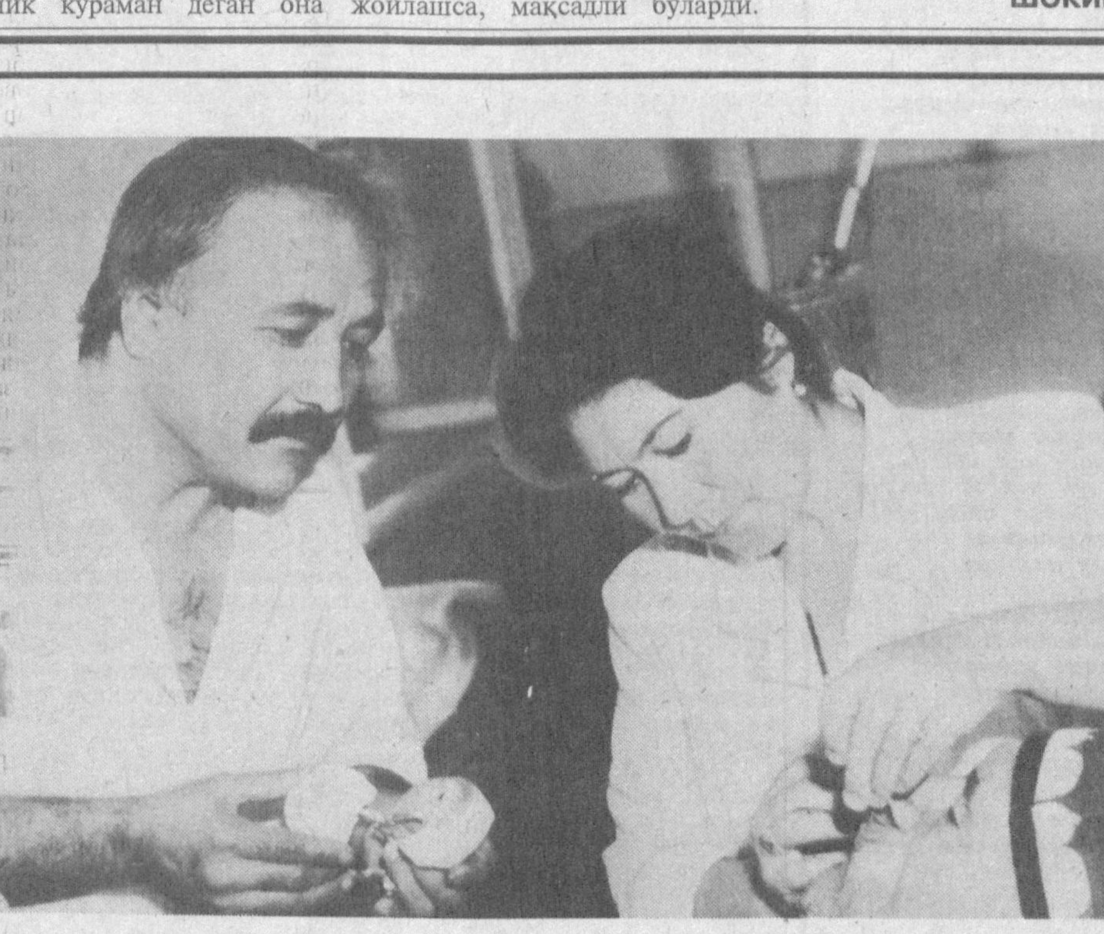

Бўка шаҳри марказидаги хўжалик ҳисобидаги тиш қўйиш поликлиникаси ҳар доим одамлар билан гавжум. Ўз касбининг усталари бўлган тиш қўйиш врачлари улар хизматида.

Суратда: тиш техниги Зокир Йўлдошев ва врач Мақсуда Хожиматовалар иш устида.

Жўра ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

«ОТАЖОН» ХИЗМАТДА

Бўка туманининг эски бозори майдонида қурилиш корхонаси ўз фаолиятини бошлади. «Отажон» номли бу корхонадан харидорлар тахта, шифер, ойна, цемент ва бошқа қурилиш материалларини харид қилмоқдалар.

Корхона жамоаси қурилиш материалларини сотиш билан бирга эшик, дераза ромларини мижозларнинг уйларига ўрнатиб бераётир. Бунда Хидирали Холматов, Зиёдулла Жўраев, Дониёр Дўсматов сингари ишчилар ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқдалар.

Х. АВВАЛОВ.

ПАХТАКОРЛАР ҲУЗУРИДА

Пахтага муҳаббат халқимизнинг қонида бор. Ота-боболаримиз қадиму-қадимдан деҳқончиликнинг бошқа турлари қатори пахта етиштириш билан шуғулланиб келишган. шу боисданки, йиғим-терим мавсумида ёшу қари бир кишидек оёққа қалқийди, уни ёғин-сочинга қолдирмасдан тезроқ йиғиштириб олишга шошилади. Бошқа касб-ҳунар эгалари эса далада ишлаётганлар оғирини енгиллатишга интиладилар.

Очиғи ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, биз савдо ходимлари ҳам пахта терими мавсумини ўзгача интиқлик, ўзгача кайфият ва катта масъулият билан кутамиз. Зероки, ҳурматли Президентимиз Ислом Каримов ўзларининг маърузаларида ўзбек пахтасига ҳорижда қизиқиш ортиб бораётганлигини, унинг толасини сотиш ёки айирбошлаш ҳисобига мамлакатимиз иқтисодиётини юксалтириш, фуқароларимиз турмуш даражасини кўтариш учун моллар олишимиз мумкинлигини қайта-қайта уқтириб келмоқдалар. Шу боисдан ҳам истиқлолимизнинг бешинчи йилида уйилажак Наманганимизнинг 280 минг, Косонсой туманимизнинг 18 минг тонналик улкан хирмонлари учун шижоат кўрсатаётган марду майдонларга ҳар тарафлама кўмаклашиш, уларга зарур шарт-шароитлар яратиш чорасини кўриб бормоқдамиз. Туманда 180 минг аҳоли истиқомат қилади. Шундан 90 минг кишига ёки бошқачасига айтганда, пахта етиштирадиган 10 та хўжаликка хизмат курсатамиз. Табиийки, йиғим-терим мавсуми йилнинг қолган ойларига нисбатан кўпроқ ҳушёрликни, сезгирликни ҳамда аҳоли талаб ва эҳтиёжи асосида иш юритишни талаб этади.

Биз мавсумга ҳозирлик кўрар эканмиз, даставвал шу ойлар учун кўпроқ асқотадиган саноат, озиқ-овқат моллари ва хўжалик буюмларини ғамлаб олиш чорасини кўрдик. Масалан, ҳар куни савдо шахобчаларига, тарқатилаётганидан ташқари 5 тонна шакар, 6,2 тонна макарон, 5 тонна гуруч шунча миқдорда чой, 4,2 тонна ўсимлик ёғи, етарлича ун, шунингдек, калиш, резина ва керзовой этикдан тортиб шу сингари 17 турдаги кийим-кечак ҳамда уй-рўзғор молларини ғамлаб олдик. «Уста Шариф» пойафзал тикувчи кичик корхонаси билан шартнома тузганмиз. Мазкур хусусий саноат тармоғи буюртмамизга биноан турли этиклар тайёрлаб бермоқда.

Савдо шахобчаларимиз мавсум талабларига қараб олиб борилмоқда. Биз далада савдо-сотиқни яхши йўлга қўйишга алоҳида аҳамият бермоқдамиз. Шунингдек 40 тага яқин сотувчисиз дўконлар очганмиз. Уларни вазелин, гугурт, совун каби энг зарур моллар билан таъмин этганмиз. Қишлоқ марказларидаги дўконларнинг мудирлари эса сотувчисиз дўконлар фаолияти, зарур товарлар билан тўлдириб туриш учун жавобгардирлар. Мавжуд 4 та кўчма автодўкон ҳам хизматда. Автодўкончиларимиздан Абдумажид Ҳамроқулов, Олимжон Пўлатовлар хизмати ибратлидир.

Қишлоқлардаги савдо тармоқлари ходимлари ҳам пахтакорлар оғирини енгиллатишга уринмоқдалар. Гўрмирон қишлоқ универмаги мудири Аҳмадхон Қалонов, 1-озиқ-овқат дўкони мудири Муйдинжон Мустафоев, Кўкимбой қишлоғидаги дўкон мудири Муҳибилло Мирзаевлар шулар жумласига киради. Улар харидор талаб ва эҳтиёжини ўрганган ҳолда иш олиб бормоқдалар. Ҳаракатда баракат, деганларидек, булар ўз ўрнида савдо режаси бажарилишига имкон яратмоқда. Шу билан бирга савдо ходимларимиз ишдан бўш вақтларида, пахта теришмоқда. Тезкор масалаларни ҳал қилиш учун эса шанба ва якшанба кунларида ташкилотимиз бошқаруви аъзоларидан навбатчилар қўйганмиз. Токи, далада ишлаётганлар ҳеч нарсадан зориқиш билмасин.

Холдоржон ДАДАХОНОВ, Косонсой туманидаги улгуржи савдо ҳиссадорлик жамияти раиси.

ДОКТОР МЕҲНАТИ ҲАМ АЗИЗ

Халқ мақоли борки, саломатлик туман бойлик. Бу бежиз эмас. Ҳақиқатан ҳам шундай. Агар инсоннинг саломатлиги бўлмаса унинг кўзига дунё қоронғи кўриниб бойлик ҳам татимайди. Агар танингиз соғ бўлса уйда ҳам ишда ҳам яхши кайфият билан юрасиз. Касалликнинг энг инжиғи тиш оғриғидир.

Бу хасталикнинг шифокорларидан бири ўз касбини севиб, халқига хизмат қилаётган Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги тиш даволаш шифохонасининг ходими, жарроҳ-стомотолог Жовдат Турсуновдир. Бу моҳир шифокор хушмуомалалиги, касбига садоқати билан барчага маълумдир. У ҳақда мижозлар илиқ бир меҳр билан сўзлайдилар.

Ж. Турсуновнинг олиб ташланиши лозим бўлган оғриқ тишингизни суғуриб ташлагинини ҳатто билмай қоласиз. Уни ҳамма қўли енгил шифокор деб тилга олади.

Жавдатжон ҳамкасблари орасида ҳам обрў-эътиборга, ҳурмат-иззатга сазовор шифокорлардан.

Музаффар ИБРАГИМОВ, бош ҳуқуқ назоратчиси.

ДИҚҚАТ, КИМОШДИ САВДОСИ!

РЕСПУБЛИКА ДАВЛАТ МУЛКИНИ БОШҚАРИШ ВА ТАДБИРКОРЛИКНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ҚЎМИТАСИ ВА РЕСПУБЛИКА КЎЧМАС МУЛК БИРЖАСИ СИЗ, БАРЧА ТАДБИРКОР ВА ЙИРИК САРМОЯДОРЛАРНИ

25 октябрь 1996 йил соат 10-00 да РЕСПУБЛИКА БИРЖАЛАР МАРКАЗИ БИНОСИДА ЎТКАЗИЛАДИГАН КИМОШДИ САВДОСИГА ТАКЛИФ ЭТАДИ!

1. «Варахша» туристик мажмуаси. Бухоро шаҳри.
Бошланғич баҳоси — 10 млн. 644 минг сўм.
2. «Наманган» паррандачилик фабрикаси. Наманган вилояти.
Бошланғич баҳоси — 82 млн. сўм.
3. Нукус шаҳридаги «Бестюбе» паррандачилик фабрикаси.
Бошланғич баҳоси — 42,5 млн. сўм.
4. Қўнғирот туманидаги «Қўнғирот» паррандачилик фабрикаси. Қорақалпоғистон Республикаси.
Бошланғич баҳоси — 5,5 млн. сўм.
5. Бухоро туманидаги «Ватан» паррандачилик фабрикаси. Бухоро вилоятида.
Бошланғич баҳоси — 14 млн. сўм.
6. «Қамаши» паррандачилик фабрикаси. Қашқадарё вилояти.
Бошланғич нархи — 48,5 млн. сўм.
7. «Пахтаобод» паррандачилик фабрикаси. Андижон вилояти.
Бошланғич нархи — 23,52 млн. сўм.
8. Балиқчи туманидаги «Чинобод» паррандачилик фабрикаси. Андижон вилояти.
Бошланғич нархи — 29 млн. сўм.
9. «Жарқўрғон» паррандачилик фабрикаси, Сурхондарё вилояти.
Бошланғич баҳоси — 12,5 млн. сўм.

Савдога Республикамизнинг турли вилоятларида жойлашган автомобилларга ёқилғи қуйиш шахобчалари:

10. 73-сонли АЁҚШ, Қорақалпоғистон Республикаси, Турткўл шаҳри. Ер майдони узоқ муддатга ижарага берилади.
Бошланғич баҳоси — 700 минг сўм.
11. 13-сонли АЁҚШ, Андижон вилояти, Хонобод шаҳри. Ер майдони узоқ муддатга ижарага берилади.
Бошланғич баҳоси — 930 минг сўм.
12. 36-сонли АЁҚШ, Самарқанд вилояти, Самарқанд тумани. Ер майдони узоқ муддатга ижарага берилади.
Бошланғич баҳоси — 260 минг сўм.
13. 38-сонли АЁҚШ, Самарқанд вилояти, Оқдарё тумани. Ер майдони билан сотилади, сатҳи 780 кв. м.
Бошланғич баҳоси — 2 млн. 170 минг сўм.

Қурилиш ишлари тугалланмаган ишлаб чиқариш корхоналари:

14. Ип йиғирув фабрикаси, Сирдарё вилоятининг «Боёвут» жамоа хўжалиги. Ер майдони — 4,15 га. Қурилиши 15 фоиз бажарилган.
Бошланғич нархи — 12 млн. 500 минг сўм.
15. Ипак йиғирув фабрикаси, Сирдарё вилояти, Гулистон шаҳри, «Октябрь» жамоа хўжалиги. Ер майдони — 7,92 га. Қурилиши 12 фоиз бажарилган.
Бошланғич нархи — 8 млн. 300 минг сўм.
16. Каноп йиғирув фабрикаси, Тошкент вилояти, Келес шаҳри. Ер майдони — 23 га. Қурилиши 15 фоиз бажарилган.
Бошланғич нархи — 20 млн. сўм.
17. Тўқимачилик ишлаб чиқариш комплекси, Тошкент вилояти, Чиноз шаҳри. Ер майдони — 3,6 га. Қурилиши 25 фоиз бажарилган.
Бошланғич нархи — 5 млн. 500 минг сўм.
18. Қамаши шина таъмирлаш заводи, Ўзкимёсаноат уюшмасига қарашли. Умумий майдони — 16776 кв. м. Қашқадарё вилояти, Қамаши шаҳри.
Бошланғич нархи — 5 млн. 670 минг 200 сўм.
19. «Ўзинтерсавдо»га қарашли ишлаб чиқариш комбинати, Тошкент вилояти Йиқ-ота посёлкаси. Ер майдони — 1,2 га. Комбинатда консервалаш цехи, сутни қайта ишлаш ва қуритиш цехлари мавжуд.
Бошланғич нархи — 14 млн. сўм.

Шунингдек, енгил ва юк ташиш автомобиллари:

Тошкент шаҳар, Тол-Арик кўчаси, 24. «Хўжалик моллари» акционерлик бирлашмасига қарашли қуйидаги автомобиллар қўйилган:

20. «ВОЛГА» Газ-2411, Заводдан чиққан йили — 1991 йил.
Бошланғич нархи — 350 минг сўм.
21. Зил-431410 (бортли), Заводдан чиққан йили — 1986 йил.
Бошланғич баҳоси — 150 минг сўм.

Кўрсатилган иншоотларга қизиқиши бўлган шахслар ва корхоналар Республика Кўчмас мулк биржасига мурожаат қилишлари мумкин. Кимошди савдосида қатнашиш учун аризалар, гаров пуллари Республика Кўчмас мулк биржасида ва унинг вилоят бўлимларида қабул қилинади. Республика кўчмас мулк биржаси ва унинг вилоят бўлимларид бундан буён ҳам автомобилларга ёқилғи қуйиш шахобчалари, ҳар турдаги қурилиши тугалланмаган иншоотлар, меҳмонхоналарни савдога қўяди. Булар ҳақидаги тўлиқ маълумотларни матбуот ва телевидение орқали бериб борамиз.

КИМОШДИ САВДОСИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!
АЖОЙИБ ИМКОНИЯТНИ ҚЎЛДАН БОЙ БЕРМАНГ!
Манзилимиз: Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 10-уй, 3-қават, 13-хона.

Телефонлар: 36-15-28, 36-15-29, 36-79-62.

1996 йили Амир Темур йили

«АМИР ТЕМУР»

(шеърий романдан парча)

Буюк бобокалонимиз Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги нишонланиши муносабати билан унинг барҳаёт сиймосини бадиий асарларда шакллантиришга ҳам катта эътибор берилмоқда. Иқтидорли шоир Олимжон Бўриев хайрли ишга қўл уриб, «Амир Темур» шеърий романини ёзди. Қуйида шу шеърий романдан парчани эътиборингизга ҳавола қилмоқчимиз.

Темурнинг Рум султони Боязидга иккинчи бор мактуб юбориши ва итоатига кирмагач, катта қўшин билан устига бостириб бориши

Темур ўтмасидан олдин ҳужумга,
Боз мактуб юборди султони Румга.
Рўю рост айтдики: «Султон Боязид,
Сен дунё кўргансан ҳамда нозик дид.
Жаҳонни титратиб фиръавну Ҳомон,
Бўлди оқибатда ер билан яксон.
Шу боис зўрман деб асло керилма,
Шону шуҳратларга кўп ҳам берилма.
Эшитдинг чап бериб Султони Аҳмад,
Қочди етмасин деб Темурдан заҳмат.
Қора Юсуф бўлиб унга ҳаммаслак,
Иккови бир хилда кўрсатишди таг.
Қаерга бормасин икки касофат,
Доим шум қадами келтирар офат.
Борса икки бойқуш бамисоли бум,
Қаноти остига олса шоҳи Рум.
Уларга бермагил паноҳ, омонлик,
Ёмоннинг жазоси, айла ёмонлик!
Ё ўлдир ва ёки айлагил қувғин,
Ўлимга маҳкумдир ул икки қузғун.
Бермасанг сўзимга агар эътибор,
Ўзингни санасанг дўст эмас ағёр.
Бир гал менга қарши қилгандинг юруш,
Мен ҳам сенга қарши бошлайман уруш.
Донолар тадбирла келишган жойда,
Баҳсу низолардан ахир не фойда?
Башарти жанг бўлса тўкилади қон,
Кейин бу ишингдан бўлиб пушаймон.
Этсанг ҳам йиқилиб тавба-тазарру,
Гуноҳинг кечмайман айтар сўзим шу».
Мактуб ёзилганди ошкора шундоқ,
Боязид эди бир ўжар шошқалоқ.
...Темур мактубидан бўлгач у воқиф,
Бирдан жаҳли чиқиб кетди тутоқиб.
Дер эди:»Бу қандай уйдирма, иғво,
Мени қўрқитмоқчи бўлдими у ё?
Ё Ажам шоҳига айлаб баробар,
Менга кўрсатмоқчи бўлдими ҳунар?
Ё мени санади Дашт тотори ул,
Ўзини ҳисоблаб хўп юқори ул.
Ёки пароканда Ҳинд лашкари деб,
Ўзига берибди сал ортиқча зеб.
Дедими ё мени тўдайи Ироқ,
Бир зарбдан ҳар томон қочгай тумтароқ.
Ўйлаган ё мени журъатсиз авом,
Мисоли урдугоҳ сарлашкари Шом.
Ё мендан ўзини кўрдими устун,
Қўрқитар, устинга тортгум деб қўшун.
Билмаски, биларман сир-асрорини,
Ажамнинг ўн етти шаҳриёрини,
Макру ҳийла билан айлаган қатл,
Қилмиши зулмдир, наинки адл.
Шайхларни ҳарб чоғи орага солиб,
Макри-ла душмандан у келган ғолиб,
Тўхтамишхон эса омадсиз султон,
Лашкари хиёнат айлаган замон.
Курашса Темурланг мулку жоҳ учун,
Мен фақат курашгум ҳақ - аллоҳ учун.
Шу боис измимда бўлган ҳар навкар,
Курашгай жанг чоғи мисли шери нар.
Мен ғорат қилмайман, юришим ғазот,
Доим муслимларга бераман нажот.
Қонундир мен учун ҳукми шариат,
Мен учун йўқ, ўзга роҳи тариқат.
Ҳам тангри йўлида қиламан жиҳод,
Мен билан урушган бўлади барбод...»
Мактуби жавоби эди шу зайл,
Темур ўқиб чиқди кўргузиб майл.

Боязид сўзидан гупуриб қони,
Ғазаб оташидан ҳалқумда жони,
Темурбек ғарқ бўлиб қаҳру туғёнга,
Қарши юриш қилди Ибн Усмонга.
Қудратли лашкарин тизганда сафга,
Сиғмай кўплигидан олти тарафга.
Юборди Муҳаммад Султонга мактуб,
Бу жангда ёнимда тургил деб марғуб.
Ҳам Амир Сайфиддин хати ҳукмда,
Бирга лозим эди келиши Румга,
Сўнг Темур чалдириб ноғораю най,
Интилди илгари садағанг кетай,
Шамолу денгиздай лашкари елиб,
Камоҳ қалъасига тўхтади келиб.
Қараса бир гўзал мустаҳкам қўрғон,
Унга кириш йўли эмасди осон.
Художўй кишининг имони янглиғ,
Мустаҳкам эрди у тортган билан тиғ,
Уни забт этишга йўқ эди илож,
Бировга тўламас эди ўлпон, бож.
Хаёл ўқи уни кесиб ўтолмас,
Тафаккур киришга йўл топа олмас.
Эди асосчиси қудрат меъмори,
Табиат кўтарган чўнг пойдевори,
Турарди асрлар мағрур, устувор,
Чор-атрофи бўлиб метин тошдевор,
Тўсиб бир ёнини Фрот дарёси,
Бир ён тоғ, водию ўлат саҳроси.
Водийдан боришга имкон топилмас,
Биров унга борар йўлларни билмас.
Темур ҳеч кимсага этмасдан зуғум,
Ҳийла бирла қилди қалъага ҳужум.
Тўсин, ходаларни водийга ташлаб,
Чиқмоқчи бўлишди зина тарошлаб.
Шунингдек, буюрди барча лашкари,
Халталаб тош териб келишди бари.
Ёғочу ходани қалъанинг аҳли,
Ёндира бошлади чиқибон жаҳли.
Улар ўту борут ташлаган маҳал,
Тўкди Темур тараф тош ила шағал.
Водий тошлар билан чун тўлиб тошди,
Қалъа деворидан навкарлар ошди.
Қалъа аҳли кўриб мағлубиятни,
Нисбатан қилишиб эзгу ниятни,
Очиб дарвозани, сўраб омонлик:
«Қалъага кирингу қилманг ёмонлик».
...Камох қалъасини қилмасдан талон,
Шоҳона ғазнадан олишди ўлпон.
Сўнг Темур айлади фикрини аён,
Дилида не бўлса ўкинчу армон:
«Қиличим дамидан жангда оқиб қон,
Ғанимларни этдим ер билан яксон.
Ибн Усмон эса хаёли саров,
Берди аҳмоқларча хатимга жавоб.
Мен унга айтмадим бир нохуш калом,
Измимга кирмасдан учи нотамом.
Менинг ғанимимга кўрсатиб карам,
Қочиб борганида икки муттаҳам,
Аҳмад Жалойир ва Юсуф Туркмоний,
Бўлди унинг азиз дўсту меҳмони.
Иккита фосиққа ён босиб Султон,
Қилди кимлигини мен учун аён.
Боязид айлади мени ҳақорат,
Этгайман мағлубу юртини ғорат».
Темурбек шундоқ деб, бир наъра урди,
Рум ери даҳшатдан титроққа кирди.

Олимжон БЎРИЕВ.

«Ишонч»га обуна бўлдингизми?

ГАЗЕТАМИЗ МУХЛИСИ

Ҳар бир рўзнома-ю ойнома борки, унинг ўз мухлиси бўлади. мухлис эса севимли нашрини канда қилмай ўқиб боради. Обунасини ўз вақтида ўтказади. «Ишонч»нинг ҳам ажойиб мухлислари борки, улар билан ҳақли равишда фахрланамиз. Шулардан бири Жиззах вилоят тиббий-меҳнат экспертиза комиссияси раиси Абдуҳамид Жабборовдир. У киши «Ишонч»ни мунтазам ўқиб боради, ютуғимиздан фахрланади, камчиликларини юзимизга айтади.

- 1997 йилги обунани эсдан чиқармадингизми? Сўраймиз вилоят ТМЭКи раиси Абдуҳамид Жабборовдан.

- Ўз севган газетам - «Ишонч»га биринчилар қаторида обуна бўлдим. Жамоамиз ва қуйи ташкилот ходимларимиздан шу кунгача 1997 йил учун 30 киши обуна бўлишди. Бу иш давом этаяпти. Ходимларимиздан яна 30 киши «Ишонч»га ёзилиш истагини билдиришди.

- Газетамизнинг Сизларга манзур бўлаётган томонлари нимада?

- Танқидий мақолалар ҳар доим берилиб турибди. Бошқа газеталарда учрайдиган кўчириб босишлик Сизларда йўқ. «Етти иқлим нафаси» рукни остидаги, «Оила даврасида»,«Хатлар» саҳифаларини, савол-жавобларни, машриқзамин дарғаларини сўнги ҳарфларигача ўқиб бораман. Одамийлик сабоқлари, улуғ кишилар ҳақидаги хотиралар бебаҳо мақолалар ҳисобланади.

Мен ва касбдошларим газетадан керагича маънавий озуқа олиб турамиз.

- Газетани ўз вақтида олиб турасизми?

- Бу саволга «Ҳа» деб жавоб бериш қийин. Касбимиз тақозоси билан вилоят туманларида, узоқ қишлоқларда бўламиз. Обуначилар газеталарини ўз вақтида ололмаслигини ёки умуман олмаётганлигини айтишади. Бундай салбий ҳол навбатдаги обунага фақат зарар етказади.

- Газетага тилакларингиз.

- «Ишонч» бошқа нашрларга ўхшамасликка ҳаракат қилаяпти. Унинг ўз йўли, ўз қиёфаси бор. 1997 йилда газетангиз мундарижаси янада бой бўлишига, ўқимишли мақолалар кўп бўлишига тилак билдираман.

- Суҳбатингиз учун раҳмат.

Алибой ЭРГАШЕВ,
«Ишонч» мухбири.

НАФОСАТ ВА СПОРТ

Мустақил давлатимиз олдида турган муҳим вазифалардан бири соғлом ва ҳар томонлама камол топган авлодни вояга етказишдан иборат. Бунда нафосат ва спортнинг ўрни беқиёсдир. Президентимиз ва ҳукуматимизнинг жисмоний тарбия ва спортга катта эътибор бераётгани ана шундан. «Соғлом авлод учун» нишони таъсис этилгани, жойларда кўплаб спорт иншоотлари қурилиб фойдаланишга топширилаётгани, турли спорт мусобақалари ҳар қачонгидай кўпайгани фикримизнинг далилидир.

Маълумки, жисмоний тарбия инсон саломатлигини мустаҳкамлайди, ишлаш қобилиятини оширади, умрини узайтиради. Оиланинг аҳлоқий кўникмаларини ривожлантириш ва мустаҳкамлашга ёрдам беради. Аҳил жамоа аъзоси бўлган спортчи, унинг қўллаб-қувватлашини, ғамхўрлиги ва талабчанлигини ҳис этади. Жисмоний меҳнат ва ижод қувончини сеза боради. Мусобақаларда аҳлоқий фазилатлари синовдан ўтади, иродаси чиниқади, юксак хулқ-атвор ва жасурлиги намоён бўлади. Жисмоний тарбия ва спорт соғлом, кучли, чаққон, топқир, тўсиқларни енга оладиган, келажакка ишонч билан қарайдиган инсонни вояга етказишда муҳим омилдир.

Республикамизда ривожланиб келаётган спортнинг янги тури, фигурали учиш, бадиий ва спорт ҳодисаси сифатида эмас, балки эстетик ҳодиса-санъат сифатида ҳам қаралаётир. Инсон қадди-қомати ва ҳаракатининг нафислиги, мусиқий уйғунлик, мақсадга мувофиқлик ва баркамоллик билан йўғирилиб кетади. Турли ёшдаги кишиларда спортга завқ уйғотадиган сабаблар, спортга қизиқишларнинг шаклланиш йўллари тадқиқ қилинмоқда.

Ватанимизда жисмоний тарбия ва спорт ишларини ташкил қилиш тажрибаси, мустақил Ўзбекистон диёрининг миллионлаб меҳнаткашлари фаолиятининг бу соҳада ўз қобилиятларини намоён қилиш, давлат вазифаларини ҳал этиш имкониятига эга бўлганликларини кўрсатмоқда, Ватанни мудофаа қилишга аҳлоқий ва жисмоний жиҳатдан тайёргарликни, меҳнат шавкати намуналарини намойиш қилмоқдалар.

Жисмоний тарбия ва спортнинг Ўзбекистонда яшовчи ҳар бир миллат ва элат ўртасида ўзаро бир-бирини тушуниш, дўстлик муносабатларини ўрнатиш ва мустаҳкамлашдаги аҳамияти беқиёсдир. Бир томондан олганда, бутун Ватанимиз бўйлаб тегишли дастур асосида жисмоний тарбиянинг ташкил қилиш шакллари ва услублари ёйилмоқда, спортнинг янги турлари тарғибот қилинмоқда. Бошқа томонданэса, спортнинг миллий турларини ривожлантириш, уларнинг спорт ютуқларини жаҳон ютуқлари даражасига кўтариш учун барча шарт-шароитлар яратилмоқда. Миллий кадрлардан жисмоний тарбия ва спорт мутахассислари тарбиялаш борасида катта ишлар амалга оширилмоқда.

Мустақил республикамиз хотин-қизларининг жисмоний тарбия ҳаётида қатнашуви яхши. Бу ҳолат ўтмишнинг зарарли қолдиқлари тугатилганлиги, хотин-қизлар маданияти юксаклигидан далолат беради. Ҳозирги вақтда хотин-қизларнинг жисмоний тарбияга бўлган қизиқиши тобора ортиб бормоқда. Туб миллатга мансуб бўлган кўпгина хотин-қизлар тренер, жисмоний тарбия ташкилотларининг раҳбарлари бўлиб ишламоқдалар.

Нафосат ва жисмоний тарбия бирлиги тўғрисидаги масала гарчи илгаридан мавжуд бўлса-да, ҳали на назарий, на амалий жиҳатдан очиб берилмаган. Бу масалалар махсус ёритилган адабиётлар ҳам жуда кам. Амалда эса афсуски, эстетик ва жисмоний тарбия кўпинча бир-биридан ажралган ҳолда олиб борилади.

Ёшларни жисмоний ва эстетик тарбиялашдан асосий мақсад ягона маънавий бойлик, аҳлоқий поклик ва жисмоний баркамоллик учун курашдир.

Тарбиянинг мазкур икки тури бу ягона мақсадни ўзига хос йўл ва воситалар орқали амалга оширади. Эстетик тарбияда бундай воситалардан бири — санъат, жисмоний тарбияда эса физкультура ва спортдир. Жисмоний ва эстетик тарбияланишни яхшилаш мақсадида мактаблар, мактабдан ташқари муассасаларда, гимнастика заллари, спорт шаҳарчалари қуриш, ускуналар билан таъминлаш давом эттирилмоқда. Болаларнинг мусиқа, рассомлик, ҳайкалтарошлик билан шуғулланишлари учун шарт-шаротлар яратилмоқда.

Эстетик тарбиянинг асосий вазифаси инсонда теварак атрофдаги гўзалликни тўғри тушуниш, уни севиш ва қарор топтириш, хунукликнинг барча кўринишларига қарши кураша олиш қобилиятини шакллантиришдан иборатдир. Эстетик тарбия, энг аввало, инсоннинг маънавий қиёфасини шакллантиради, унинг руҳини, ақл-идрокини бойитади, қалби гўзалликни ҳис этадиган қилиб тарбиялайди.

Бу борада санъат унга кўмак беради. Зеро, санъат ёрдамида инсон ҳаётининг бутун борлиғини қамраб олиш ҳамда уни тарбиялашга таъсир кўрсатиш мумкин. Масалан, ғояни моҳирлик билан томошабинга етказа олган, спорт мавзусидаги бадиий фильм баъзи спорт тадбирларига қараганад кишиларга кўпроқ таъсир этиши мумкин. Бундай фильмлар спорт ўйинларининг гўзаллиги билан томошабинларни ҳайратга солади, уларда куч-қувватда, чаққонликда, жасоратда фильм қаҳрамонларига ўхшаш истагини туғдиради. Тасвирий санъат ва ҳайкалтарошликнинг спорт мавзуидаги асарларини идрок қилиш ҳам худди шу каби ҳис-туйғу билан боғлиқдир. Спорт қўшиқлари эса абадий ёшлик ва куч-қувватни куйлайди, киши кўнглини кўтариб, спорт маҳоратининг чўққиларига интилиши сабабчиси бўлади. Олимпиаданинг тантанавор мадҳияси кишиларда халқаро ўйинларнинг олижаноб ғояларига ҳурмат-эътибор уйғотса, футболга чорловчи куй ихлосмандлар қалбига кўтаринкилик бағишлайди. Янги спорт иншоотлари архитектураси спортчиларни ҳайратга солиб, давлат аҳамиятга молик бўлган спорт ютуқлари учун ифтихор ва масъулият ҳиссини уйғотади. Спорт байрамларига бадиий жиҳатдан жило берилса, кишиларда кўтаринкилик кайфиятини уйғотиб, уларни ҳаяжонлантиради.

Санъат турларидан мусиқа жисмоний тарбияга, айниқса, кучли таъсир кўрсатади. Мусиқа билан ҳаракат узвий боғланиб кетади. Тиб олимлари олиб борган тадқиқотлар натижасида мусиқа организмнинг ишлаш фаолиятига чуқур таъсир кўрсатишини аниқладилар. Мусиқа ҳаракатни уйғотади, уни бошқаришни енгиллаштиради. Бир томондан мусиқа ҳаракат бажарилишини енгиллаштирса, иккинчи томондан, ҳаракат мусиқани тушунишга ёрдам беради.

Шу жиҳатдан тарбиянинг мусиқавий хусусияти айниқса, эътиборга сазовордир. Мусиқа ва гимнастика уйғун олиб борилса, эстетик ва жисмоний тарбиянинг бирлигига эришиш янада осонлашади. Ҳозирги шароитда мусиқа билан ҳаракат бирлиги тўғрисида гапирилса аниқроқ ва мақсадга мувофиқроқ бўлади, чунки қадимда гимнастика югуриш, сакраш, турли нарсаларни ирғитиш, кураш, сузиш, камондан ўқ отиш, от пойгаси, турли ҳаракат ўйинлари ва ҳоказоларни шунингдек турли-туман диний, ҳарбий, халқ театр рақсларини ўз ичига олади. Эндиликда эса бу қадар бой ҳаракат тизими хореографик ва спорт маҳоратининг хилма-хил турларига бўлиниб кетган, янги давр талаби билан вужудга келган ҳозирги замон гимнастикаси анча тор спорт ихтисосидан иборат бўлиб қолди.

Юқоридагилардан кўриниб турибдики, нафосат ва спортга эътибор берилган юртда тараққиёт бўлади. Мамлакатимиз шу йўлни танлади. Бу эса равнақимиз учун айни муддаодир.

А.УБАЙДУЛЛАЕВ
фалсафа фанлари номзоди.

МУНАЖЖИМ ТАЪБИРИ

САЛОМАТЛИГИНГИЗНИ АСРАНГ!
(15-21 октябрь кунлари учун)

15 октябрь соат кундуз икки билан кеч тўққиз оралиғида ОЙ Ақраб юлдузлар туркумидан ўтади. Бу вақт мобайнида жинсий аъзолар, тўғри ичак сустлашади. Шу сабабли шу вақт ичида бу аъзоларда бирон бир жиддий тиббий муолажа қилдирмаган маъқул (ўта зарур ҳолатлар, албатта, истисно). Айни замонда бўйин, эндокрин тизим аъзоларини даволатиш мумкин. Ой руҳан сирлиликка, ўзингизнинг ва ўзгаларнинг туйғуларига қизиқишга, руҳий оламингизни таҳлил этишга мойилликни оширади. 15 октябрь 4-Ой куни. Бу куни ҳалқум заиф бўлади. Мазкур сана тамойиллар белгиси остида бўлиб, уйда оила даврасида қолишингиз тавсия этилади. Шарқ мунажжимлиги нуқтаи назарига биноан, мазкур кунда ҳар биримиз ўз келиб чиқишимиз, бу дунёда қандай мақсадлар ила яшаётганимиз ҳақида мулоҳаза юритиш фойдадан ҳоли эмас. Бундан ташқари, 15 октябрь эрталаб, аниқроғи соат 5 да юрак фаолиятида сустлик кузатилади. Шу боис юрак-қон томир фаолияти хасталиклари билан боғлиқ зарур чора-тадбирларни кўриш, керакли дори-дармонларни тайёрлаб қўйишнинг ҳикмати кўп. Шу билан бирга жинсий аъзоларнинг шамоллаши, бавосил билан хасталаниш эҳтимоли ҳам йўқ эмас. Мана шу хасталиклар олдини олиш ва уларни даволатиш билан биргаликда ҳар бирингизга мулоҳазакор, вазмин бўлишни, ўз фикр-мулоҳазаларингизни зўр бериб бошқаларга тиқиштирмаслик, имкон бўлса турли тинчлантирувчи шифобахш шарбатлар, масалан, ялпиз қайнатмасини ичишни маслаҳат берамиз.

15 октябрь куни кеч соат тўққиздан тунги бирга қадар Ой Қавс юлдузлар буржида бўлади. Бу жигар, ўт пуфаги, қонга ноижобий таъсир кўрсатади. Мазкур вақт давомида мана шу аъзоларда мураккаб даволаниш жараёнларини ўтказиш, қон топширишни (зарур ҳолатлар истисно) маслаҳат берилмайди. Айни пайтда нафас йўллари билан боғлиқ барча хасталикларни даволашга киришиш мумкин. 16 октябрь эса — 5-Ой куни. Томоқ, ошқозон заиф бўлади, шунингдек, овқат ҳазм қилиш аъзолари хасталиклари кучайиши мумкин. Шу билан бирга айримлар қайт қилишлари эҳтимоли бор. Бу эса айни шу кишининг ўта салбий ҳиссиётлар билан тўлиб тошганлигининг белгиси ҳам ҳисобланади. Шу боис гўштли, балиқли таомларни, писта, ёнғоқни камроқ истеъмол қилган маъқул. Бундан ташқари 5-Ой куни собитқадамлилик ва бошланган ишни ниҳоясига етказиш санасидир.

17- ва 18-октябрда, яъни 6- ва 7- Ой кунлари давомида томоқ ва нафас йўллари заифроқ бўлади. Айниқса 18 октябрь куни имкон қадар кўп сафсата сотманг, аксинча, бу кейинчалик сизга қимматга тушади.

Ойнинг Қавс буржидан ўтиши руҳий жиҳатдан умидворлик, олижаноблик, заифларга ҳайриҳоҳлик, режаларда кенг қамровлик, қалби очиқлик бахш этади.

18 октябрь тунги соат бирдан 20 октябрь тунги соат тўртгача Ой Жадди юлдузлар туркумида бўлади. Бу асосан ўт пуфаги, оёқ-қўл, айниқса тизза, умуртқа поғонаси, орқа мия, қора-жигарни заифлаштиради. Бу куни ҳаракатланишда эҳтиёт бўлган маъқул, шунингдек, тиш хасталигини,тери хасталикларини даволатиш тавсия қилинмайди. Юқорида айтиб ўтилган аъзоларда жарроҳлик қилдирмаган яхши, зарур ҳолатлар, албатта, истисно. Лекин ошқозонни даволаш билан боғлиқ муолажаларни бошлаш мумкин. Ойнинг Жадди юлдузлар туркумида бўлиши руҳан эҳтиёткорлик, диққат-эътиборни жамлаш, қатъиятлилик, бурч ва масъулиятлилик, ташкилотчилик қобилиятлари, сабр-тоқат талаб қилувчи ишларни уддалаш иқтидорингизни оширади. 18 октябрь соат оқшом еттида жигар ва ўт пуфаги фаолиятига нисбатан хушёррок бўлишингизни тавсия этамиз.

19 октябрь 8-Ой куни. Ошқозон фаолиятида заифлик кузатилиши эҳтимоли бор. Виждонан соф бўлмаган кишиларга шу куни овқатнинг ошқозонда тўхтаб қолиши кузатилади.

Навбатдаги кун эса 9-Ой санаси. 20 октябрда кўкракда заифлик кузатилади. Қўпол, бошқаларга зуғум ўтказадиган, зимдан қабиҳликларга қўл урадиган бағри тош кимсаларнинг шу куни кўкрагида оғриқ туради. Бу жигарни тозалаш, ўй-ҳаёлларни эса жамики иллатлар, ёмонликлардан мусаффо этиш санаси ҳамдир. 20 октябрда кўнглингизда ҳеч кимга нисбатан ғараз сақламанг, ҳар хил бўлмағур ўй-ҳаёлларга эрк берманг, аксинча жамики номуносиб ҳис-туйғуларни ҳаёлан ёқиб юборинг, яъни исириқ тутатиб, у билан бирга ҳамма ёмон фикрларингиз куйиб кулга айланаётгандек, ўзингизни қўрқув, иккиланиш, қатъиятсизлик, ҳасад-хусумат каби иллатлардан фориғ бўлаётгандек ҳис қилинг. Бу руҳий мувозанатни тиклашда, бош оғриғини камайтиришда, кайфиятингизни кўтариш, қолаверса қатор хасталиклардан фориғ бўлиш ва мушкулларингиз осон бўлишида ниҳоятда қўл келади.

20 октябрь тунги соат тўртдан бошлаб 21 октябрь давомида заминимиз йўлдоши Далв юлдузлар буржида макон тутади. Шу сабабли мазкур кунда бўғинларда, айниқса оёқ бўғинларида жарроҳлик қилдирмаган, асаб тизими хасталикларини даволатмаган маъқул.

ТАЪЗИЯНОМА

Ўзбекистон Республикаси таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий қўмитаси Бухоро вилояти таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси қўмитаси раисининг ўринбосари Офтобхон Азимовага умр йўлдоши Сулаймон Азимовнинг бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзингизни билинг!

АҲВОЛ ҚАЛАЙ, ДУГОНА?

Ушбу синов-сўровлари фақат аёлларга тегишли. Айниқса, қирқдан кейин ҳам ёшлиги тарк этмайдиган аёлларга кўпроқ тааллуқ. Қўйилган саволларга аниқ жавоб қилиб, ҳалол тўплаган очколарингизни ҳисоб-китоб қилинг. Жавоблар уч хилда таклиф этилади.

1. Ўз қоматингиздан мамнунмисиз?
а) Ҳа — 5 очко.
б) баъзида — 10 очко.
в) Йўқ — 0.

2. Терингизнинг кўриниши Сизга ёқадими?
а) Ҳа — 5 очко.
б) Баъзида — 10 очко.
в) Йўқ — 0.

3. Тўлишишга мойиллигингиз борми?
а) Вақти-вақти билан — 5 очко.
б) Ҳа — 0.
в) Йўқ — 10 очко.

4. Ошқозонингиз безовта қилмайдими?
а) Вақти-вақти билан — 5 очко.
б) Тез-тез — 0.
в) Йўқ — 10 очко.

5. Сочингизнинг аҳволига эътибор қиласизми?
а) Баъзида — 5 очко.
б) Ҳамиша — 10 очко.
в) Йўқ — 0 очко.

6. Спорт билан шуғулланасизми?
а) Баъзан — 5 очко.
б) Тез-тез — 10 очко.
в) Йўқ — 0.

7. Эрталаб уйқудан енгил турасизми?
а) Баъзан ундай-баъзан бундай — 5 очко.
б) Ҳамиша енгил тураман — 10 очко.
в) Қийинчилик билан тураман — 0.

8. Қанақанги кийимларни кўпроқ ёқтирасиз?
а) Энг модадагисини — 5 очко.
б) Қулайини — 10 очко.
в) Қоматимга ярашганини — 0.

9. Қанақа пойабзал киясиз?
а) Баланд пошналигини — 5 очко.
б) Паст пошналигини — 10 очко.
в) Пошнасизини — 0.

10. Косметикадан фойдаланасизми?
а) Баъзан — 1 очко.
б) Ҳамиша — 5 очко.
в) Йўқ — 0.

11. Аэробика ёки йога билан шуғулланасизми?
а) Баъзан — 3 очко.
б) Тез-тез — 19 очко.
в) Йўқ — 0.

12. Вазнингиз қанча?
а) Нормадан камроқ — 20 очко.
б) Нормада — 10 очко.
в) Нормадан юқори — 5 очко.

13. Озиш учун парҳез қиласизми?
а) Баъзан — 10 очко.
б) Ҳа — 20 очко.
в) Йўқ — 0.

14. Ҳамиша ҳам хотиржам-босиқмисиз?
а) Ҳеч қачон — 0.
б) Ҳамиша — 20 очко.
в) Камдан-кам — 10 очко.

15. Саломатлигингиздан шикоятингиз борми?
а) Баъзида бўлади — 5 очко.
б) Ҳамиша бирон шикоятим бўлади — 0.
в) Мутлақо йўқ — 20 очко.

16. Кайфиятингиз тез-тез ўзгариб турадими?
а) Йўқ — 10 очко.
б) Тез-тез — 0.
в) Камдан-кам — 5 очко.

17. Совуққа чидамлимисиз?
а) Йўқ, менга барибир — 10 очко.
б) Жуда ҳам — 0.
в) Бироз — 5 очко.

18. Юришингиз ўзингизга маъқулми?
а) Йўқ, унчалик ёқмайди — 0.
б) Ҳа, албатта — 20 очко.
в) Бўлаверади, нимасини айтасиз — 5 очко.

19. Бироз шамоллаб қолсангиз нима қиласиз?
а) Табибга мурожаат қиламан — 2 очко.
б) Ҳонаки муолажалар билан кифояланаман — 10 очко.
в) Фақат ўз организмимга ишонаман — 15 очко.

20. Чекасизми?
а) Баъзида шухлик қилиб — 5 очко.
б) Ҳа, афсуски, чекаман — 0.
в) Йўқ — 20 очко.

21. Тез-тез кофе истеъмол қиласизми?
а) Камдан-кам — 10 очко.
б) Тез-тез — 2 очко.
в) Кофени суистеъмол қилмайман — 5 очко.

22. Бошингиз тез-тез оғриб турадими?
а) Тез-тез — 0.
б) Баъзи-баъзида — 5 очко.
в) Йўқ — 10 очко.

23. Айтайлик, зинадан юқори кўтарилаётганингизда ҳарсиллаб қоласизми?
а) Баъзан — 5 очко.
б) Ҳа — 0.
в) Йўқ — 10 очко.

24. Йилига неча бор тиш шифокорига мурожаат қиласиз?
а) Икки марта — 10 очко.
б) Бир марта — 5 очко.
в) Бирон марта ҳам бормайман — 0.

25. Уйқуга ётиш олдидан очиқ ҳавода сайр қиласизми?
а) Ҳамиша — 15 очко.
б) Камдан-кам — 5 очко.
в) Ҳеч қачон — 0.

Энди очколарингизни жамланг. — Улар бўйича хулосаларни газетамизнинг келгуси сешанба сонида ўқийсиз.

Марғилонлик Адолатхон Ғуломова қўлига игна билан ип олиб дўппи тика бошлаганида 12-13 ёшдаги қизалоқ эди. Мана, шундан бери ҳам қирқ йил вақт ўтибди. Шу давр ичида Адолатхон миллий ҳунармандчилигимиз анъаналарини изчиллик билан давом эттириб, бу соҳада ўзига хос мактаб ярата олди. У тиккан пурим чопонлар, бежирим дўппиларни кийиб, қанча-қанча одамлар суюнчини ичига сиғдира олмай юрган.

Миллий ҳунармандчилигимизни ривожлантиришда, унинг нафақат мамлакатимизда, балки хорижда ҳам шуҳрат қозонишида Адолат Ғуломова муносиб ҳисса қўшиб келяпти. Масалан, Республика маданият вазирлиги ЮНЕСКО билан ҳамкорликда ўтказган миллий ҳунармандларнинг халқаро кўргазмасида у тайёрлаган чопон ва дўппилар юқори баҳо олишга муяссар бўлди. Қолаверса, у ўз ижодида миллий ҳунармандчилигимизнинг анъанавий рукнларини ва истиқлолимизгагина хос бўлган рамзларни ўзаро уйғунлаштиришга, уни миллий ҳунармандчилигимиз руҳида сингдириб юбориш борасида ҳам катта хизматлар қиляпти.

«Шогирдсиз уста - мевасиз дарахт»,-деган ибора бор халқимизда. Буни яхши тушунган Адолатхон опа ўзига муносиб ўринбосарлар тайёрлашга катта эътибор қаратади. Айни пайтда опа марғилонлик ёшларнинг 25 нафарига дўппи ва чопон тикиш сирларини ўргатиб келмоқда.

Суратда: Адолатхон опа ўзи тиккан миллий хунармандчилик намуналари билан.

Спорт

Велопойга

Тошкентдаги велоспортда Ўзбекистон кубоги учун ўсмир ёшлар ўртасида велопойга бўйича республика биринчилиги давом этмоқда.

Дастлабки маълумотларга кўра мусобақа дастуридан ўрин олган баъзи турлар бўйича совриндорлар аниқланди. Шахсий биринчиликда Д.Эратов (Тошкент), У.Салимов (Хоразм) А.Маринкова (Тошкент), Х.Камолиддиновлар (Тошкент) марра чизиғини биринчи бўлиб босиб ўтдилар.

«Спринтер» пойгасида О.Шатко (Наманган), В.Туйчиев (Тошкент), Ю.Плюхин (Сирдарё) ва В.Устинковалар ғолиблик шохсупасидан жой олдилар. 500 метр масофани босиб ўтишда Ю.Плюхин, О.Шатко, С. Каримовлар барча рақибларни ортда қолдирдилар.

Шахмат

Пойтахтимизда жойлашган республика шахмат-шашка клубида 16 ва ундан кичик ёшдаги болалар ўртасида шахмат олимпиадасининг сўнгги учрашувлари ва тантанали ёпилиш маросими бўлиб ўтди.

«Труд» ва «Правда Востока» газеталари совринлари учун ўтказилган бу шатранж баҳсларида ўз ёшлари бўйича О.Тошев, А.Фелипов, Ш.Холмирзаев, А.Ражабов, И.Тошмуродовалар ғолиб деб топилдилар ва 1,2,3,-ўринларни эгаллаганларга «Труд» газетасининг совринлари топширилди.

Энг кичик шахматчилар баҳсида А.Косян, А.Хусанбоев, К.Носировалар «Правда Востока» газетаси совриндорлари бўлдилар.

Тантанали ёпилиш маросимида яқинда Ереванда бўлиб ўтган 32-шахмат олимпиадасининг кичик олтин медаль соҳиби С. Йўлдошев қатнашиб ғолиблар ва барча иштирокчиларни табриклаб уларга улкан зафарлар тилади.

Божхона бекати

Тўртовлоннинг қора қилмиши

Бойсун тоғидан елдай учиб келаётган енгил машинани Қашқадарё вилояти божхоначилари тўхтатиб божхона кўригидан ўтказаётган эди. Машинадаги тўрт нафар тоғни талқон қилгулик йигитларнинг безовталаниши божхона ходимларни сергаклантирди. Божхоначилар миллий хавфсизлик хизмати ва милиция ходимлари иштирокида машинани текширувдан ўтказганларида, уловда пухталик билан яширилган 3 килограмм 190 грамм қорадори борлигини аниқладилар.

Эндиликда тўртовлоннинг қора иши юзасидан тергов ишлари олиб борилмоқда.

Айланма йўлда боши айланди

Сурхондарё вилояти билан қўшни Тожикистон Республикасини Кўҳитанг тоғ тизмаси ажратиб туради. Аммо тоғнинг чўққисидан кўра текис жойлари кўплиги боис бу ерда турли йўллар ҳам бисёр. Ана шундай айланма йўлларнинг бирида Тожикистон томонга узун-қисқа бўлиб иккита автоулов кетаётган эди. Бироқ уларнинг йўлига сурхондарёлик божхоначилар тўғоноқ бўлдилар. Автоуловлар текшириб кўрилганда, улардан бирида Тожикистон Республикаси фуқароси Н. Бакировга тегишли 3 минг литр дизел ёқилғиси, яна бирида эса Й. Ашуровга тегишли бўлган 2 минг литрдан ортиқроқ автомобил мойи борлиги аниқланди. Ушбу ёқилғиларга дахлдор ҳужжатлар сўралганда, қўшни республика фуқаролари ер чизиб қолишди. Маълум бўлишича, ғайриқонуний юк эгалари ёқилғини ҳеч қандай ҳужжатларсиз айланма йўллар орқали республикамиздан ташқари олиб кетишга уринган экан.

Айни пайтда ушбу фуқаролар юзасидан маъмурий иш қўзғатилиб, тегишли чора кўриш учун суд идорасига жўнатилди.

Холмурод АБДУРАҲМОН,
Республика божхона хизмати
Матбуот маркази ходими.

НУРЛИ ВА СЕҲРЛИ ОЛАМ

- Машҳур гроссмейстер Пауль Керес аёллар беш соат мобайнида жим ўтиришолмагани учун шахматга эркакларга бас келишолмайди дея ҳазиллашган эди. Энди масалага жиддийроқ қарайдиган бўлсак, ғалати бир ҳолнинг гувоҳи бўламиз: мабодо, аёл киши эркак шахматчига ютқазиб қўйса бунинг ортиқча ажабланадиган жойи йўқдек туюлади. Аммо эркаклар аёлларга ютқазиб қўйиб, мазах бўлишдан ўлгудек қўрқишади. Шунинг учун ҳам улар маликаларга қарши астойдил, жон-жаҳдлари билан жанг қиладилар.

Айрим шахматчи аёлларимизнинг жангарилигига қойил қолмай илож йўқ. Масалан, венгриялик машҳур шахматчи Жуже Полгарни олайлик. У асосан эркаклар билан ўйнайди. Бир куни ундан «ҳаётдаги энг эзгу орзуингиз нима» деб сўрашганда у: «Эркаклар ўртасида жаҳон чемпиони бўлишдир!»-дея жавоб берган. Сўнгра у Нью-Йоркда ўтказилган Америка эркаклар очиқ чемпионатида қатнашди. Ўн етти ёшида жаҳон чемпиони бўлган (шахмат тарихида биринчи марта) Майя Чибурданидзени оладиган бўлсак у кичиклигида ҳам, катта бўлганда ҳам беқиёс, юксак натижалари билан шахмат оламини ҳайратлантириб келмоқда.

Бунга яна бир мисол.

1987 йил охирларида Бельгия пойтахти Брюссель шаҳрида «Аёллар эркакларга қарши» деб номланган шахмат тарихида биринчи халқаро турнир ўтказилди. Унда М.Чибурданидзе, Н.Гаприндашвили (собиқ СССР), Ж.Полгар (Венгрия) ва П.Крамлинг (Швеция)дан иборат аёллар «команда»си, халқаро гроссмейстерлар Э.Лоброн (ГДР), М.Длуга (АҚШ). халқаро мастер У.Уотсон (Англия) ва бельгиялик мастер Л.Винантслардан тузилган эркаклар «команда»сига қарши майдонга тушди. Шартга кўра, ҳар бир аёл шахматчи навбати билан барча эркак рақиблари билан икки бордан баҳс юритди. Охирги саккизинчи турда Уотсон устидан чиройли ғалабага эришган тбилисилик беш карра жаҳон чемпиони Гаприндашвили оқибатда биринчи, унинг ҳамюрти тўрт карра жаҳон шахмат маликаси Майя Чибурданидзе эса иккинчи ўринни олди. Эркаклар «бурунларини тишлаб» қолдилар!

- Ҳурматли аёлларимизни мутлақо камситмаган ҳолда маълум ҳақиқатни ҳам тан олишимиз керак: ҳозирча жиддий тафаккур тарзи билан боғлиқ соҳаларда хотин-қизлар эришган натижалар эркакларникига нисбатан анча камтарона. Айниқса шахматда. Бунинг сабаби тарихий, социал ва бошқа кўплаб омиллар билан боғлиққи, ҳозир бу ҳақда батафсил фикр юритиш мавриди эмас. Дарвоқе, бу борада шахмат бўйича жаҳон экс-чемпиони Нона Гаприндашвилининг мулоҳазалари диққатга сазовор. У мухбирнинг «Нима учун ҳозирча аёллар эркаклардан бўшроқ ўйнайдилар? Менимча, бунинг сабабларидан бири ҳиссиётлари зўрлигидан бўлса керак. Аёл киши ўзига ёққан юришдан, ҳатто заифлиги яққол кўриниб турган бўлса ҳам, воз кечиши қийинроқ...» деган гапига шундай жавоб қилади:»Гапингизда жон бор. Лекин янада муҳимроқ омиллар бор. Биринчидан, вақт масаласи. Аёллар эркакларга қараганда бандроқ бўладилар. Дарвоқе, кўпгина қизлар ўзлари билан тенгдош ўғил болалардан сира паст ўйнамайдилар, аммо катта бўлиб қолгач, ортда қоладилар. Иккинчидан, аёл киши курашга камроқ мослашган. У тинчлик, осойишталик тарафдори».

- Урушда эркаклар жанг қиладилар. Паррандаю ҳайвонларнинг ҳам эркаклари бир-бири билан уришади. Умуман, курашишни эркак зотига чиқарган. Бу табиий нарса. Рақибга нисбатан қаҳри келмас экан, уни енгиб бўлмайди. Лекин бунда рақобат вақтинча кечиб кейин ярашилади.

Менимча Нонанинг юқорида аёллар ўйини ҳақида айтган фикри умуман олганда тўғри. Аммо ҳаётда истиснолар, фавқулодда ҳодисалар ҳам мавжуд. Ахир Нона «Аёл киши курашга камроқ мослашган» деган фикрини ўзи, ўз фаолияти билан инкор қилди-ку! Аёллар ўртасида ўн олти йил жаҳон чемпиони унвонини сақлаб қолишдан ташқари, эркаклар ўртасида халқаро гроссмейстер деган юксак унвонга ҳам сазовор бўлди. Бунақаси шахмат тарихида бўлмаган.

Шахмат абадийдир, шеър ҳам абадий,
Юриш тугамасу сўз бўлмас тамом.
Шахмат тахтасида, шеър майдонида
Ғоялар кураши этади давом.

М.МУХИДДИНОВ.

ИШОНЧ

МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ КЕНГАШИ

Бош муҳаррир
Саидакром САИДВАЛИЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Л.ГУЛЬ, Э.ЁҚУБОВ, Ф.МУЛЛАЖОНОВ, М.ОТАҚУЛОВ, А.СИЛЕЕНКОВ, А.СУЛТОНОВ, М.ТЎЛАГАНОВА, Р.УБАЙДУЛЛАЕВА, Б.УМУРЗОҚОВ, А.ФАРМОНОВ, Ф.ХОЖИҚУЛОВА, Ҳ.ШАЙХОВ, Ф.ШОҲИСМОИЛ, З.ҚОДИРОВ.

Бош муҳаррир қабулхонаси — 56—25—36
Бош муҳаррир ўринбосари — 56—52—89
Масъул котиб — 56—52—78

БЎЛИМЛАР
Касаба уюшмалари ва иқтисодиёт — 56—82—79. Ахборот ва спорт — 56—87—63. Маънавият ва маданият — 56—82—79. Хатлар, оммавий ишлар ва мухбирлар билан ишлаш — 56—85—43. Тижорат ва ҳуқуқ — 56—85—66.
ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Жиззахда —3—82—18. Наманганда — 6—22—10. Самарқандда — 35—64—24. Фарғонада — 24—58—43. Урганчда — 6—03—40. Қаршида — 5—33—71.

• Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган.
• Сешанба ва жума кунлари чоп этилади.
• Сотувда эркин нархда.

Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 24—уй.
• Нашр кўрсаткичи: 64560; 64561.
Газетага 1994 йил 14 январда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 5 рақамли гувоҳнома берилган.
• IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди Офсет усулида босилди. Формати А—2, ҳажми 2 босма табоқ.

«Шарқ» нашриёт—матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй. Нусхаси — 27.999. Буюртма Г— 0589. Босишга топшириш вақти — 20.00. Топширилди 19.00. Масъул навбатчи: Нодир АЛИМОВ 1 2 3 4 5 6